

**Funded by
the European Union**

Volnočasové aktivity a komunitní život migrantů v Jihomoravském kraji

**centrum pro
cizince jmk**

Volnočasové aktivity a komunitní život migrantů v Jihomoravském kraji

Text: © Tomáš Janků

© 2025, NESEHNUTÍ, o.s. - Křížová 463/15, Staré Brno, 603 00 Brno

Zpráva byla zpracována ve spolupráci s Centrem pro cizince JMK

Projekt „Community RE-Awaken – Tools and techniques for more resilient youth communities“ je **financován Evropskou unií** v rámci programu Erasmus+. Koordinuje jej NESEHNUTÍ ve spolupráci s partnery Arbeitskreis Ostviertel e.V. (Německo), Elipsa a ZPD (Severní Makedonie). Projekt probíhá od 1. 10. 2022 do 31. 8. 2025

Obsah

1	Úvod	5
2	Cizinci v Brně (a Jihomoravském kraji) v číslech	6
2.1	Vývoj počtu cizinců v krajích České republiky	6
2.2	Cizinci v Brně-městě	9
2.2.1	Zastoupení cizinců dle státního občanství	11
3	Výsledky dotazníkového šetření: volnočasové aktivity a komunitní život migrantů	13
3.1	O výzkumu a respondentech	13
3.2	Trávení volného času	23
3.3	Trávení volného času u dětí a mládeže	40
3.4	Účast na komunitních aktivitách a občanské participaci	43
4	Jak migranti v JMK tráví svůj volný čas a co jim chybí: kvalitativní šetření	51
4.1	Význam volnočasových aktivit pro cizince v Jihomoravském kraji	51
4.2	Význam zapojení do komunitního života a důležité komunity	52
4.3	Překážky a změny potřebné k častější účasti na komunitních nebo volnočasových aktivitách	53
4.4	Hodnocení podpory místních komunit a nevládních organizací při začlenění migrantů	54
4.5	Význam možnosti komunikovat v rodném jazyce při zapojení do komunitních aktivit	54
4.6	Chybějící volnočasové aktivity a komunitní akce	55
4.7	Hlavní důvody, proč se někteří migranti nezapojují do komunitního života	56
4.8	Motivace migrantů k účasti na kulturních, sportovních nebo vzdělávacích akcích	57
4.9	Forma podpory při organizování vlastních komunitních aktivit nebo projektů	57
5	Seznam obrázků a grafů	59

SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ

Hlavní zjištění ukazují, že respondenti tráví svůj volný čas převážně běžnými aktivitami, jako je sport, péče o domácnost, sledování kultury a umění či vzdělávání a sebepečce. Mezi nejoblíbenější volnočasové aktivity patří sportovní činnosti, především výlety a procházky. Složitější a časově náročnější aktivity, například týmové sporty, jsou naopak méně časté. Dále je patrný zájem o jazykové a kulturní aktivity, zejména o čtení a výuku českého jazyka.

Co se týče komunitního života, pouze menší část respondentů (přibližně čtvrtina) je aktivně zapojena do formálních či neformálních komunit. Nejčastějšími typy komunit, do kterých se migranti začleňují, jsou nevládní organizace, integrační centra a národnostní spolky. Úroveň aktivního zapojení je však nízká – většina respondentů se účastní pouze pasivně, například docházkou na setkání.

Doporučení:

Zlepšení dostupnosti komunitních aktivit a programů pro migranty:

Rozšířit nabídku komunitních aktivit zaměřených na integraci migrantů, včetně jazykových kurzů, kulturních a sportovních aktivit. Tyto programy by měly být lépe přístupné a více cílit na potřeby migrantů, včetně rodičů s malými dětmi.

Odstranění jazykových bariér:

Posílit dostupnost aktivit v různých jazykových mutacích (zejména čeština, ukrajinština, ruština a angličtina) a nabídnout více jazykových kurzů pro migranty. Jazykové bariéry jsou jednou z hlavních překážek zapojení migrantů do komunitního života.

Podpora aktivní účasti v komunitních organizacích:

Motivovat migranty k aktivnější účasti v komunitách tím, že budou mít možnost podílet se na organizaci akcí nebo vedení komunitních projektů. To by mohlo zahrnovat školení zaměřená na rozvoj organizačních dovedností a podporu vedení komunitních aktivit.

Zvýšení nabídky volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi:

Vytvořit více aktivit, které jsou vhodné pro rodiny s dětmi, a zajistit hlídání dětí při akcích, aby se rodiče mohli zapojit do aktivit bez obav o své děti. Tím by se zvýšila dostupnost volnočasových programů pro migranty s dětmi.

Zlepšení spolupráce mezi migranty a nevládními organizacemi:

Posílit spolupráci mezi migranty a nevládními organizacemi, které se zaměřují na jejich integraci. Tyto organizace by měly hrát aktivnější roli při vytváření bezpečných a podporujících komunit, kde by migranti mohli lépe spolupracovat a rozvíjet nové dovednosti.

1 Úvod

Cizinci tvoří významnou součást populace Jihomoravského kraje a města Brna, přičemž jejich počet v posledních letech stabilně roste. Migrace a s ní spojené integrační procesy ovlivňují nejen demografickou strukturu regionu, ale také sociální dynamiku, ekonomiku a komunitní život. Tato zpráva přináší podrobné informace o aktuální situaci cizinců v Jihomoravském kraji, zaměřuje se na jejich sociodemografickou skladbu a věnuje se analýze volnočasových aktivit a zapojení do komunitního života.

První část zprávy poskytuje přehled klíčových statistických ukazatelů týkajících se cizinců v Brně a Jihomoravském kraji. Analyzován je vývoj jejich počtu v čase, struktura pobytu, věkové složení i státní příslušnost. Tato data umožňují lépe pochopit základní charakteristiky cizinecké populace a poskytnout kontext pro další části zprávy.

Druhá část zprávy se soustředí na výsledky kvantitativního výzkumu zaměřeného na trávení volného času a zapojení migrantů do komunitního života. Dotazníkové šetření přineslo důležité poznatky o tom, jaké aktivity migranti v kraji upřednostňují, jaké překážky jim brání v účasti na společenských a volnočasových aktivitách a jaké mají potřeby v oblasti komunitního zapojení.

Třetí část zprávy je věnována kvalitativnímu výzkumu, který přináší hlubší vhled do motivací migrantů, jejich zkušeností s trávením volného času a integrací do společnosti. Tato část se zaměřuje na význam komunitního života, klíčové faktory ovlivňující zapojení do aktivit a oblastí, kde migranti pocítují nedostatek možností.

Na základě zjištění výzkumu zpráva přináší doporučení pro rozvoj integračních politik a podporu aktivit, které mohou přispět k lepšímu začlenění migrantů do místních komunit.

2 Cizinci v Brně (a Jihomoravském kraji) v číslech

V této kapitole se zaměříme na strukturu cizinců žijících na území města Brna a Jihomoravského kraje. Představíme klíčové ukazatele, jako je věková struktura, země původu a zastoupení jednotlivých pohlaví. Ještě předtím, než se budeme věnovat těmto datům, je třeba upřesnit, kdo je vlastně považován za cizince.

Cizinec je osoba, která není státním občanem České republiky. Do této skupiny patří i osoby bez státního občanství nebo ty, které mají více občanství, přičemž žádné z nich není české. Legislativa rozlišuje mezi občany Evropské unie a tzv. třetími zeměmi. Cizinci se na území České republiky mohou zdržovat v rámci přechodného pobytu, který bývá krátkodobý nebo specifického účelu, případně mohou získat trvalý pobyt, často po několikaletém legálním pobytu. Speciální formy pobytu, jako je azyl nebo dočasná ochrana, se vztahují na osoby prchající před konflikty či jinými mimořádnými situacemi.

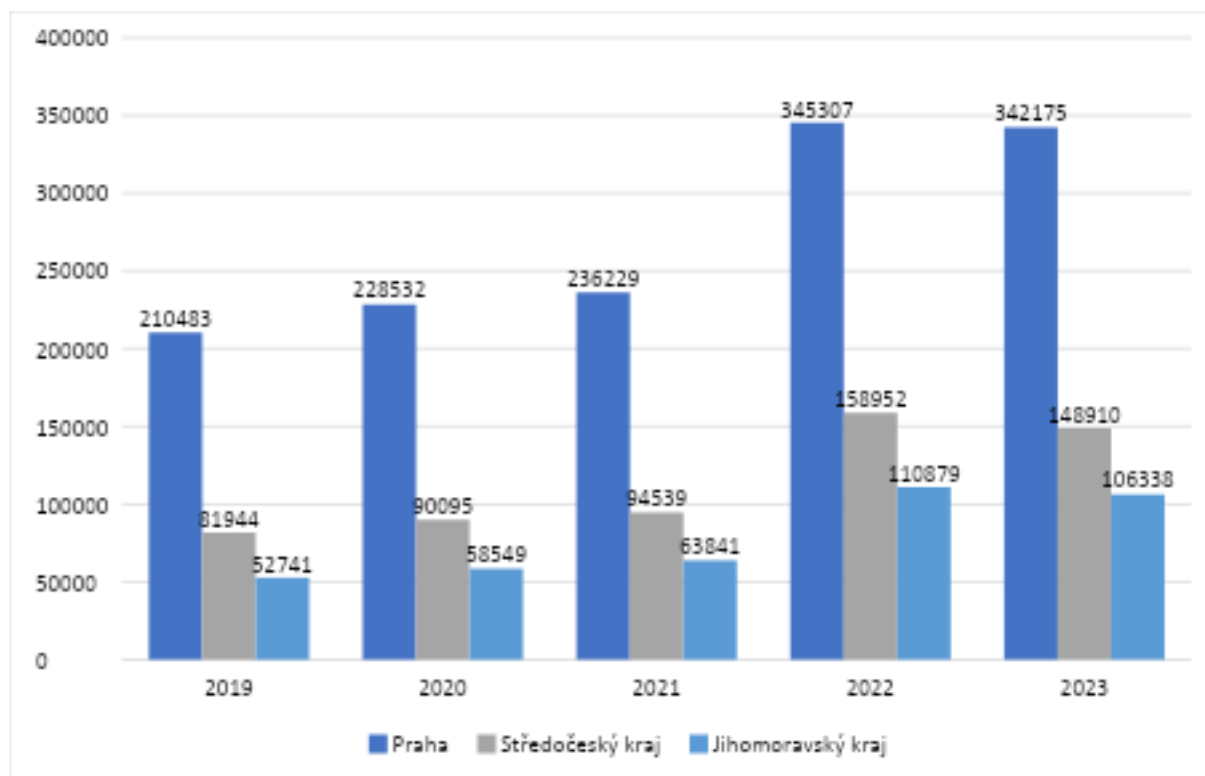
2.1 Vývoj počtu cizinců v krajích České republiky

Dříve než se podrobně zaměříme na situaci cizinců v Brně a Jihomoravském kraji, je zapotřebí zasadit problematiku do širšího kontextu. Vývoj počtu cizinců ve třech krajích s jejich nejvyšší koncentrací – v Praze, Středočeském kraji a Jihomoravském kraji – dobře ilustruje obecné trendy migrace v České republice (viz graf 1).

Praha dlouhodobě zůstává hlavním cílem cizinců, a to díky své metropolitní povaze a ekonomickým příležitostem. Počet cizinců v hlavním městě stabilně rostl mezi lety 2019 a 2022, kdy dosáhl vrcholu s více než 345 tisíci osobami. Středočeský kraj vykazuje podobný růstový trend, zejména díky svému zázemí blízkému metropoli, přičemž v roce 2022 počet cizinců dosáhl 158 952 a v roce 2023 klesl na 148 910. V Jihomoravském kraji, kde se nachází Brno jako významné centrum, počet cizinců také rostl až do roku 2022, kdy dosáhl maxima 110 879, následovaného poklesem na 106 338 v roce 2023.

V kontextu ČR se však dlouhodobě jedná o nárůst cizinecké populace. Mezi lety 2017 a 2023 vzrostl počet cizinců v Jihomoravském kraji o 56 038 osob, což představuje zvýšení o 111 %. Tento trend zdůrazňuje dynamiku migrace a význam Jihomoravského kraje jako jedné z klíčových destinací v Česku.

Graf 1 Vývoj počtu cizinců ve třech krajích s nejvyšším počtem cizinců, v letech 2019 až 2023 (k 31. 12.)

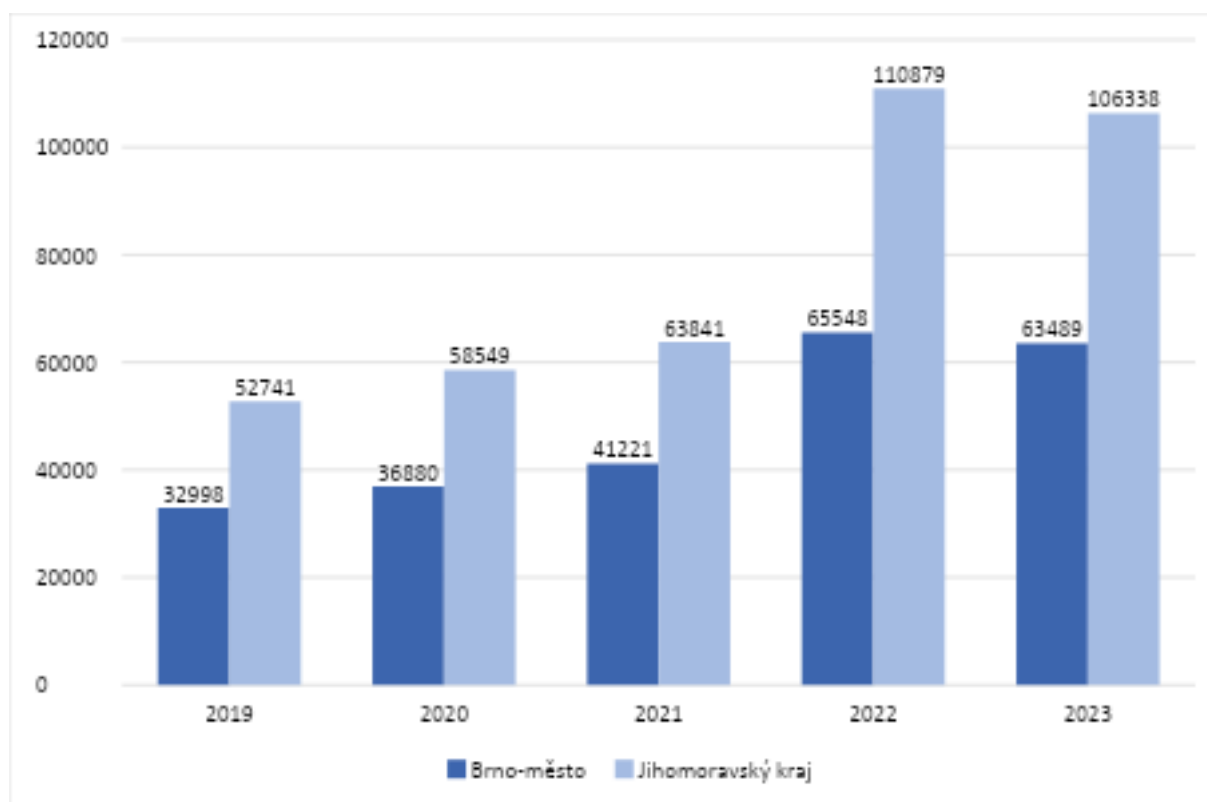
Zdroj: ČSÚ, Cizinci podle státního občanství, 2019–2023

Graf 2 znázorňuje vývoj počtu cizinců žijících v Brně-městě a v celém Jihomoravském kraji v letech 2019 až 2023. Data ukazují, že počet cizinců v obou lokalitách dlouhodobě rostl, přičemž nejvýraznější nárůst byl zaznamenán v roce 2022.

V Brně-městě se počet cizinců zvýšil z 32 998 v roce 2019 na 36 880 v roce 2020 a dále na 41 221 v roce 2021. Rok 2022 přinesl skokový nárůst na 65 548 cizinců, což lze přičíst mimořádnému přílivu uprchlíků z Ukrajiny. V roce 2023 došlo k mírnému poklesu na 63 489.

Podobný vývoj byl zaznamenán i v celém Jihomoravském kraji, kde počet cizinců vzrostl z 52 741 v roce 2019 na 58 549 v roce 2020 a na 63 841 v roce 2021. V roce 2022 dosáhl počet cizinců vrcholu s 110 879 osobami. V roce 2023 následoval mírný pokles na 106 338.

Graf 2 Vývoj počtu cizinců v Brně a Jihomoravském kraji, v letech 2019 až 2023 (k 31. 12.)

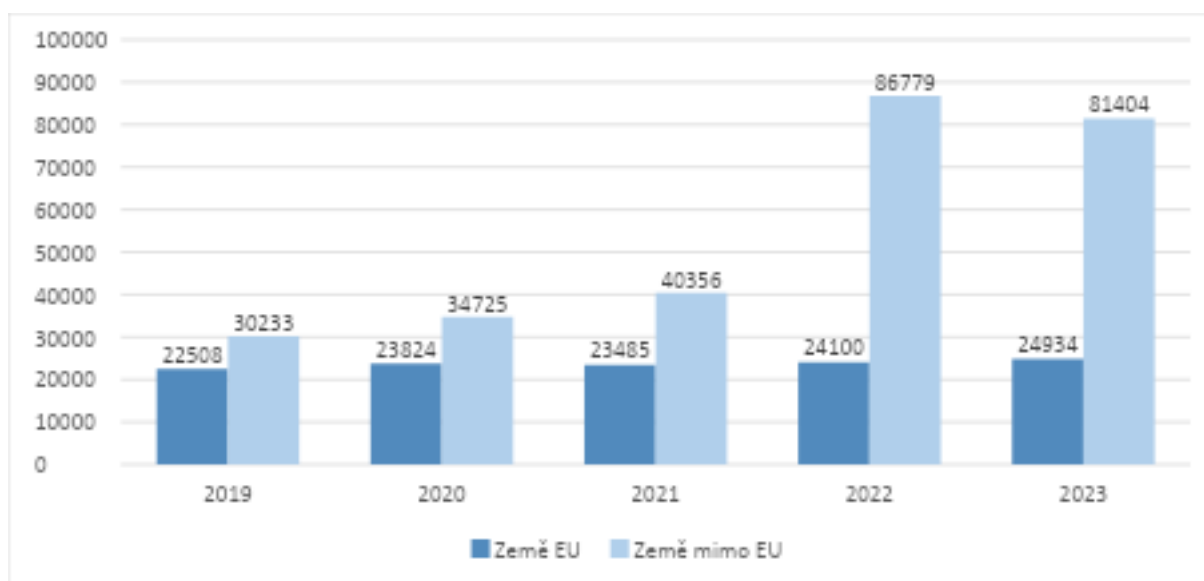
Zdroj: ČSÚ, Cizinci podle státního občanství, 2019–2023

Graf 3 zobrazuje vývoj počtu cizinců pocházejících ze zemí Evropské unie a ze zemí mimo EU, kteří pobývají v Jihomoravském kraji, v letech 2019 až 2023. Z hlediska státního občanství lze cizince rozdělit do dvou hlavních kategorií – na ty, kteří mají státní občanství některého státu Evropské unie, a na cizince pocházející z takzvaných třetích zemí.

Počet cizinců ze zemí EU se v průběhu let mírně zvyšoval, z 22 508 v roce 2019 na 24 934 v roce 2023. Tento růst byl poměrně stabilní, bez výrazných výkyvů. Naproti tomu počet cizinců ze zemí mimo EU zaznamenal významnější dynamiku. V roce 2019 bylo evidováno 30 233 osob z třetích zemí, což se do roku 2021 postupně zvýšilo na 40 356. Rok 2022 přinesl skokový nárůst na 86 779 osob, což bylo důsledkem mimořádné migrační vlny z Ukrajiny.

Mezi klíčové poznatky u cizinců ze zemí EU můžeme uvést stabilní a pozvolný růst během sledovaného období, bez výraznějších odchylek. Naopak u cizinců mimo EU vidíme výrazný nárůst v roce 2022, následovaný mírným poklesem v roce 2023, odrážející aktuální geopolitickou situaci. Tento vývoj zdůrazňuje rozdílné dynamiky migrace v závislosti na původu cizinců a také vliv mimořádných událostí na strukturu populace.

Graf 3 Vývoj počtu cizinců ze zemí EU a mimo EU v JMK v letech 2019 až 2023 (k 31. 12.)

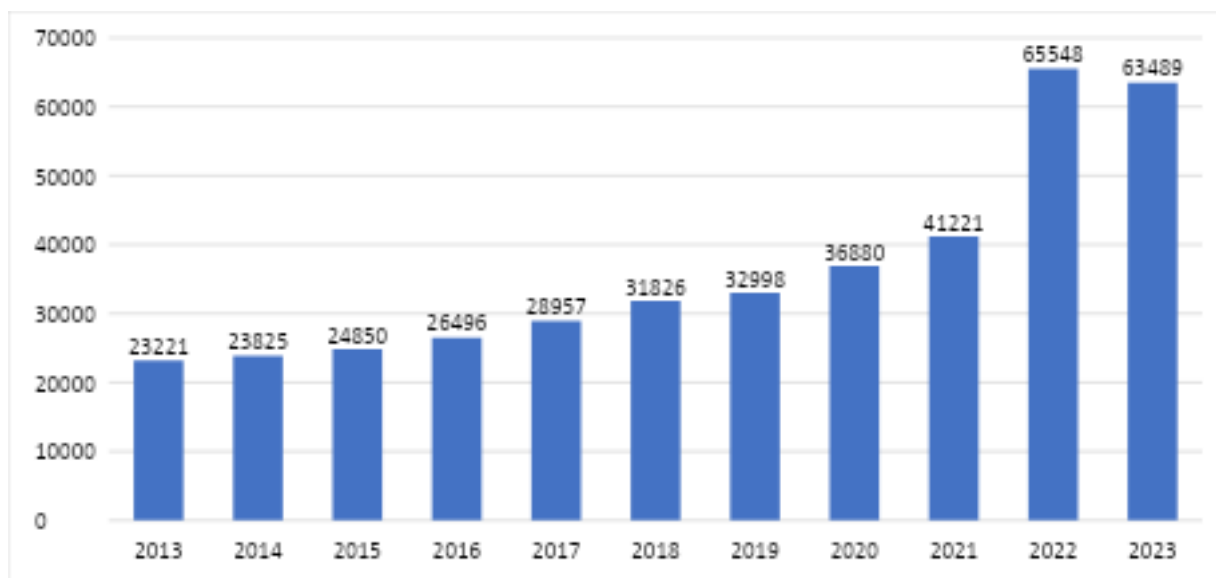

Zdroj: ČSÚ, Cizinci podle státního občanství, 2019–2023

2.2 Cizinci v Brně-městě

Počet cizinců v Brně-městě vykazuje za posledních deset let jasný vzestupný trend (viz graf 4). Od roku 2013, kdy zde bylo registrováno 23 221 cizinců, se jejich počet zvyšoval každoročně až na 41 221 v roce 2021. Nejvýraznější změnu přinesl rok 2022, kdy počet cizinců skokově vzrostl na 65 548 v důsledku mimořádné migrační vlny způsobené válkou na Ukrajině. Následný rok 2023 zaznamenal mírný pokles na 63 489 osob, což naznačuje stabilizaci migračních toků.

Graf 4 Vývoj počtu cizinců v Brně v letech 2013 až 2023 (k 31. 12.)

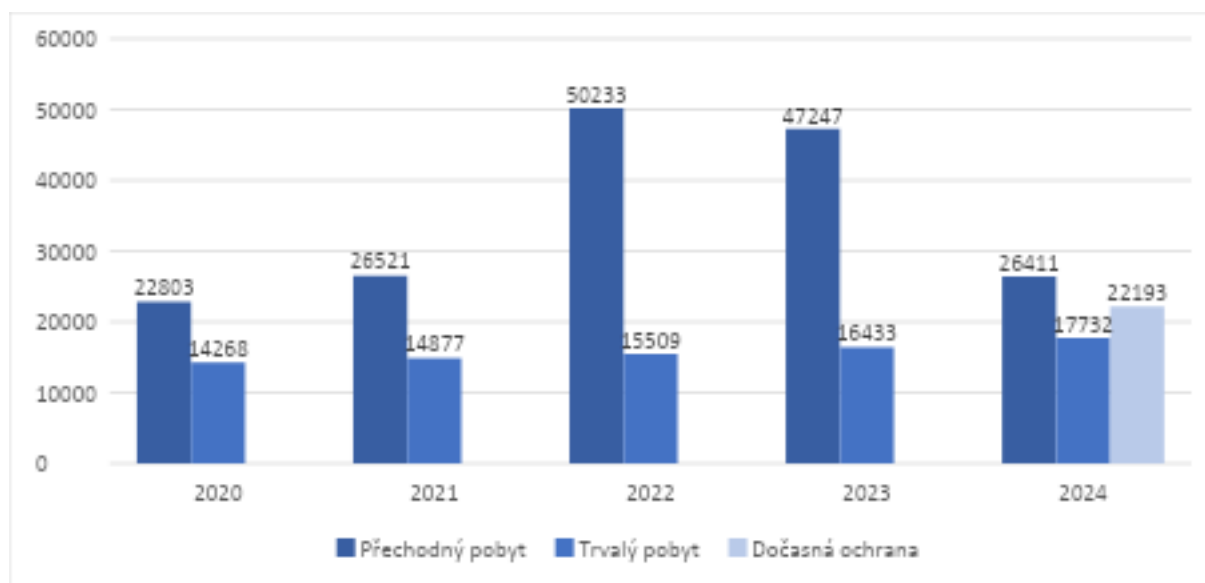

Zdroj: ČSÚ, Cizinci podle státního občanství, 2013–2023

Na základě dalších zdrojů můžeme říci, že k 30. listopadu 2024 byli v Brně-městě evidováni cizinci pocházející ze 155 různých států světa a na konci roku 2023 tvořili cizinci 15,8 % celkové populace města, což odpovídá 63 489 cizincům z celkového počtu 400 566 obyvatel.

Jak můžeme vidět na grafu 5, struktura pobytu cizinců v Brně se v průběhu let 2020 až 2024 značně měnila. V roce 2024 pobývalo v Brně 26 411 cizinců s přechodným pobytem, 17 732 cizinců s trvalým pobytem a 22 193 cizinců mělo udělenou dočasnou ochranu. Drtivá většina cizinců s udělenou dočasnou ochranou měla ukrajinské občanství. Do roku 2023 byli tito cizinci vedeni ve statistikách jako cizinci s přechodným pobytem.

Graf 5 Vývoj počtu cizinců v Brně dle typu pobytu v letech 2020 až 2024

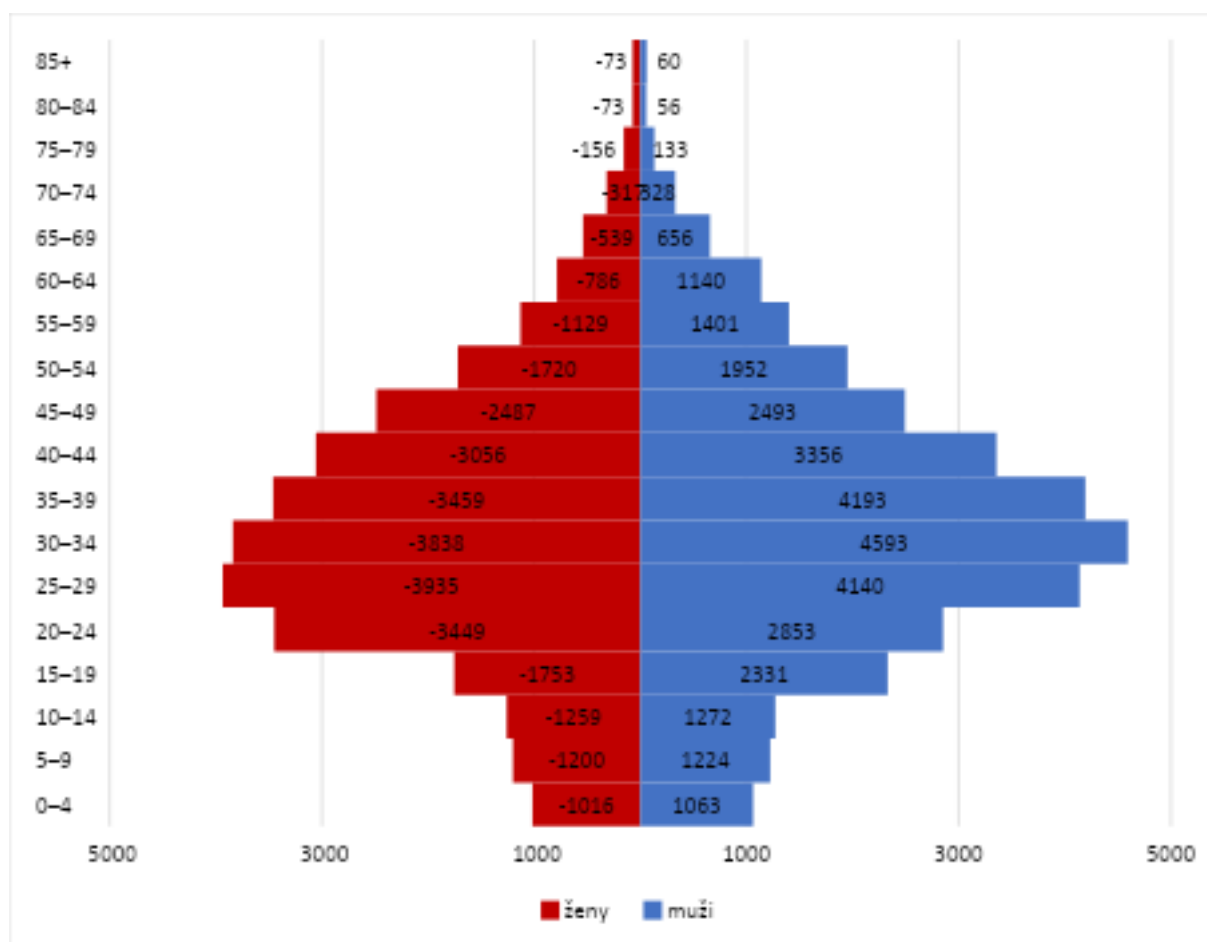

Zdroj: MVČR; Cizinci s povoleným pobytem 2020–2024

Jak ukazuje graf 6, genderová a věková struktura cizinců v Brně naznačuje rozdílné zastoupení mužů a žen v jednotlivých věkových skupinách. Ke konci roku 2023 žilo v Brně 33 244 mužů cizinců a 30 245 žen cizinek. To znamená, že muži tvořili 52,4 % cizinecké populace, zatímco ženy představovaly 47,6 %.

Věková pyramida cizinců ukazuje nejpočetněji zastoupené kategorie u každého pohlaví. Mezi muži dominovala věková skupina 30–34 let (4 593 osob) a 25–29 let (4 140 osob). U žen byly největší skupiny 25–29 let (3 935 osob) a 30–34 let (3 838 osob).

Graf 6 Věková pyramida cizinců v městě Brně v roce 2023

Zdroj: ČSÚ, Cizinci – otevřená data, 2023

Z hlediska ekonomické aktivity je patrné, že většina cizinců v Brně spadá do produktivního věku, tedy do věkové skupiny 15–64 let, která tvoří převážnou část populace cizinců. Nejpočetněji zastoupené kategorie spadají právě do tohoto rozmezí, přičemž dominantní skupinou jsou osoby mezi 25–34 lety, což naznačuje významný podíl cizinců, kteří jsou v aktivním pracovním věku.

Mladší věkové skupiny do 15 let mají oproti dospělým výrazně nižší zastoupení, což ukazuje, že cizinecká populace v Brně je tvořena především ekonomicky aktivními jednotlivci a méně rodinami s dětmi. V porovnání s celkovou populací města je mezi cizinci také menší zastoupení seniorů (65+), což potvrzuje spíše migrační vzorce spojené s pracovní mobilitou než se stárnutím populace.

Tento trend podtrhuje roli cizinců jako významné pracovní síly ve městě, přičemž jejich věková struktura může mít dopad na trh práce, dostupnost bydlení a integrační politiky města.

2.2.1 Zastoupení cizinců dle státního občanství

Jak jsme již naznačili dříve, ke konci roku 2024 bylo zastoupení cizinců dle státního občanství v Brně velmi rozmanité, přičemž největší skupinu tvořili občané Ukrajiny

(33 041 osob), kteří představují nejpočetnější komunitu cizinců ve městě. Druhou největší skupinou byli Slováci (9 571 osob), jejichž přítomnost je stabilní díky jazykové a geografické blízkosti.

K dalším početnějším skupinám patří občané Vietnamu (2 996 osob) a Ruska (2 151 osob), kteří mají v Brně dlouhodobě zakořeněné komunity, často spojené s podnikáním nebo studiem. Významnou roli hrají také občané Indie (1 275 osob) a Filipín (858 osob), jejichž migrace je často motivována pracovními příležitostmi, zejména v technických a zdravotnických oborech.

Mezi další významné skupiny patří občané Rumunska (856 osob), Turecka (714 osob), Spojených států amerických (701 osob) a Kazachstánu (689 osob). I když jsou tyto komunity menší, jejich přítomnost ukazuje na rostoucí diverzitu cizinecké populace v Brně.

Tato data naznačují, že cizinecká populace v Brně je tvořena jak občany Evropské unie, tak občany třetích zemí, přičemž klíčovou roli hrají migranti ze států s tradičně silnou vazbou na Českou republiku i nově příchozí skupiny hledající ekonomické, studijní nebo pracovní příležitosti.

3 Výsledky dotazníkového šetření: volnočasové aktivity a komunitní život migrantů

Tato kapitola se věnuje kvantitativní části výzkumu, který se zaměřil na volnočasové aktivity a zapojení migrantů do komunitního života v Jihomoravském kraji. Dotazníkové šetření bylo navrženo s cílem získat komplexní informace o tom, jakým způsobem migranti tráví svůj volný čas, jaké aktivity jsou pro ně dostupné a jaké překážky jim brání v účasti na těchto aktivitách. Důraz byl kladen na identifikaci klíčových oblastí, které mohou přispívat k integraci migrantů do české společnosti.

Struktura dotazníku pokrývala několik tematických okruhů. Nejprve jsme se zajímali o základní demografické údaje respondentů, jako je věk, pohlaví, délka pobytu v ČR a země původu. Následně se šetření zaměřovalo na specifické volnočasové aktivity, které migranti vykonávají ve svém každodenním životě, a to včetně oblastí jako je sport, kultura, technologie, humanitní vědy či péče o domácnost. Dále jsme zkoumali zapojení migrantů do komunitního života a jejich účast na občanských aktivitách.

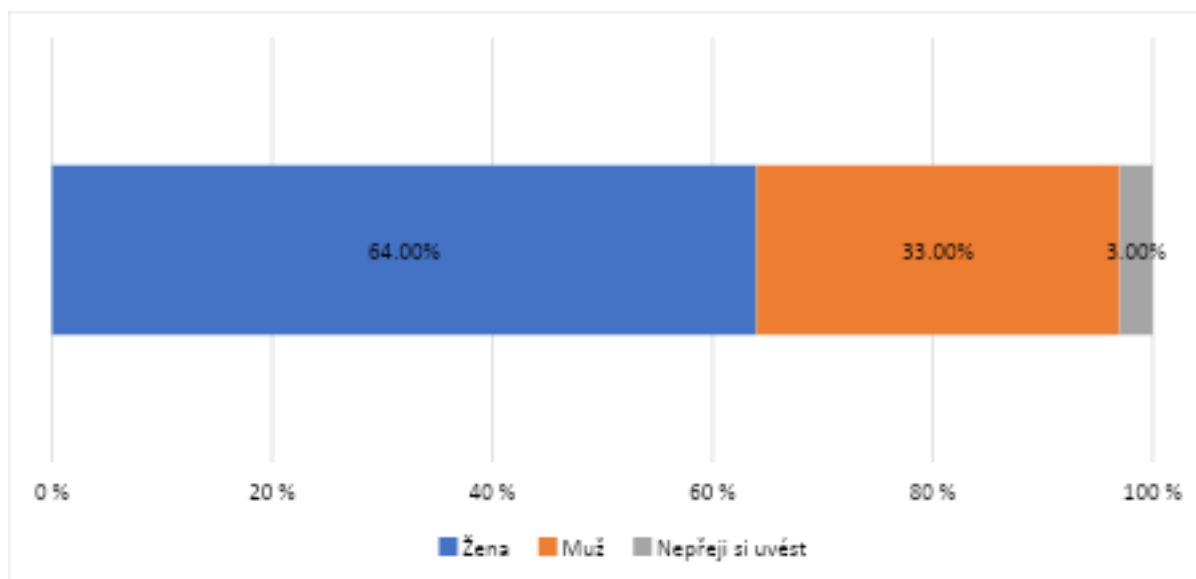
Dotazník byl vytvořen a distribuován prostřednictvím nástroje Click4Survey a měl celkem čtyři jazykové mutace – českou, anglickou, ukrajinskou a ruskou. Výzkumu se zúčastnilo celkem 93 respondentů. Analýza výsledků šetření přináší vhled do toho, jak migranti využívají svůj volný čas a jaké jsou jejich preference, přičemž zároveň reflektuje některé překážky, s nimiž se při realizaci volnočasových aktivit setkávají.

3.1 O výzkumu a respondentech

Tato podkapitola se zaměřuje na charakteristiky výzkumu a jeho cílové skupiny. Výzkum byl součástí projektu zaměřeného na zlepšení komunikace a propojení mezi mladými lidmi z lokálních komunit a mladými lidmi s migračním původem ve věku 13–30 let, včetně mladých rodičů, uprchlíků a mladých pracujících. Projekt se snažil podpořit integraci a inkluzi těchto skupin prostřednictvím neformálních a kreativních metod. Výzkum proběhl s cílem získat informace o potřebách a zkušenostech mladých migrantů. Celkem jsme získali odpovědi od 93 respondentů.

Graf 7 zobrazuje rozdělení respondentů podle pohlaví. Vzorek respondentů byl tvořilo ze 64 % ženami, z třetiny mužů (33 %) a třemi respondenty (3 %), kteří si nepřáli uvést své pohlaví.

Graf 7 Respondenti dle pohlaví (N=93)

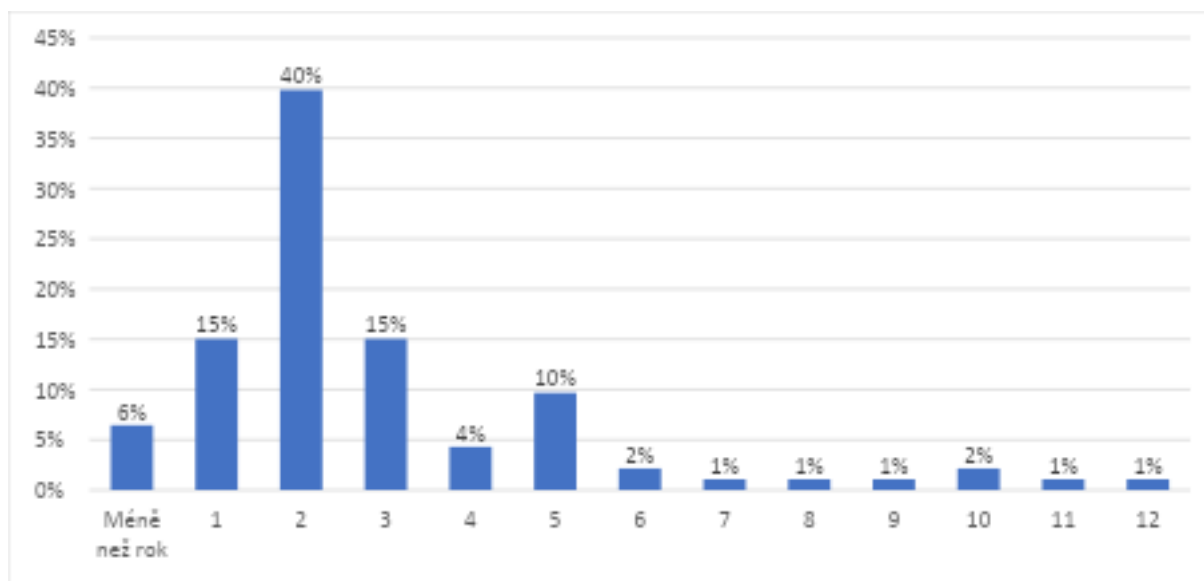

Znění otázky: „Jsem:“

Graf 8 znázorňuje délku pobytu respondentů v České republice. Největší podíl respondentů (40 %) žije v ČR dva roky, následuje skupina s jedním a třemi lety pobytu, které obě tvoří 15 %. Další výraznou skupinou jsou respondenti s pěti lety pobytu (10 %), zatímco méně početné skupiny jsou rozprostřeny mezi méně než rok a více než šest let, přičemž jejich podíl je výrazně nižší.

Tento graf ukazuje, že většina respondentů se v ČR nachází relativně krátkou dobu (do pěti let), což může ovlivňovat jejich zapojení do komunitního života a volnočasových aktivit. Respondenti s kratším pobytem mohou mít omezenější přístup k informacím nebo mohou čelit větším překážkám při zapojování se do aktivit, například z důvodu jazykové bariéry či nedostatečného povědomí o dostupných možnostech. Dlouhodobější migranti (více než pět let) by naopak mohli mít lepší povědomí o volnočasových aktivitách a komunitním životě.

Graf 8 Doba života v České republice (N=93)

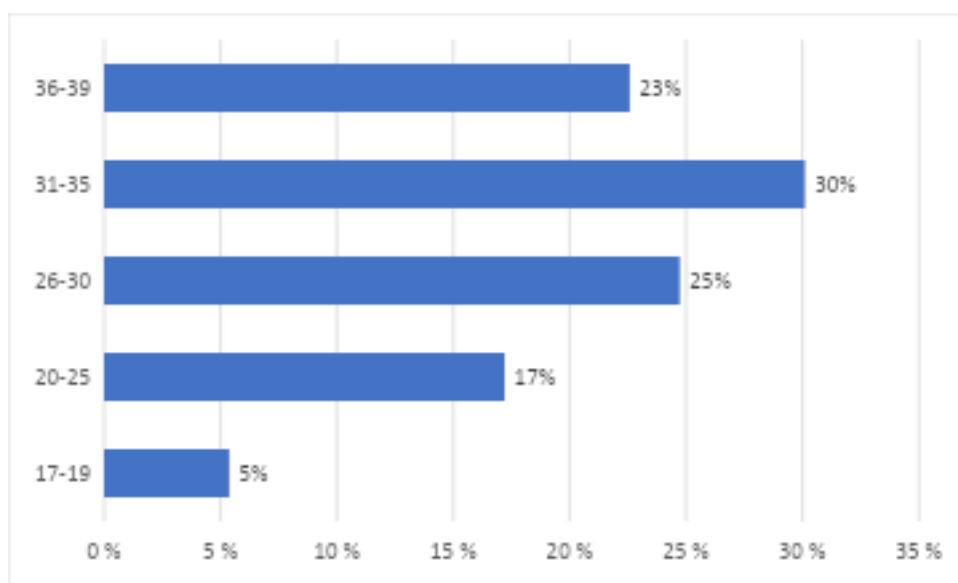

Znění otázky: „Jak dlouho celkem žijete v České republice? Uveďte prosím počet let.“

Graf 9 zobrazuje rozložení respondentů podle věkových kategorií. Největší podíl tvoří respondenti ve věkové skupině 31–35 let (30 %), následují osoby ve věku 26–30 let s 25 %. Ve skupině 36–39 let je zastoupeno 23 % respondentů, zatímco mladší kategorie 20–25 let tvoří 17 % a nejmladší věková kategorie 17–19 let představuje pouze 5 %.

Věkové rozložení respondentů ukazuje, že nejvíce z nich spadá do středního věkového rozmezí, konkrétně mezi 26 a 39 lety, což může být charakteristické pro migranty, kteří již mají určitou stabilitu v osobním a pracovním životě. Věková skupina 31–35 let zaznamenává vyšší zastoupení, pravděpodobně v důsledku toho, že osoby v tomto věku často zakládají rodiny a hledají volnočasové aktivity vhodné pro rodinný život.

Graf 9 Věková struktura respondentů

Znění otázky: „Kolik je Vám let? (napište číslíci počet let)“

Druhou největší skupinou jsou respondenti z Ruska (6), ale tento počet je výrazně menší ve srovnání s Ukrajinou. Ostatní země, jako Egypt, Indie, Slovensko, Srbsko a Turecko, mají po třech respondentech. Dále pak, mnoho zemí je zastoupeno jedním respondentem, což ukazuje na širokou rozmanitost zemí původu, ale jen malé zastoupení z jednotlivých zemí, jako je Argentina, Ázerbájdžán, Izrael, Japonsko a další.

[illegible]

16

klíčové integrační centrum, kde nově přichozí nacházejí potřebnou podporu a příležitosti.

Naopak v menších městech, jako jsou Hodonín, Znojmo či Břeclav, byl počet respondentů výrazně nižší, konkrétně dva respondenti na město. V dalších lokalitách, jako jsou Bučovice, Vyškov nebo Lednice, byl zastoupen pouze jediný respondent. To ukazuje, že cizinci dávají přednost větším městům, kde mají lepší přístup k zaměstnání, vzdělávacím možnostem a komunitním službám.

Geografická distribuce respondentů naznačuje, že v menších obcích a vesnicích Jihomoravského kraje, například ve Střelicích, Vrbici nebo Miroslavi, žije velmi málo migrantů. Tato nižší čísla mohou být odrazem omezených pracovních možností, méně rozvinuté infrastruktury nebo nižší dostupnosti integračních služeb v těchto oblastech, což cizince vede k preferenci větších měst, která nabízejí lepší podmínky pro život a integraci.

Obrázek 2 Současné místo pobytu respondentů

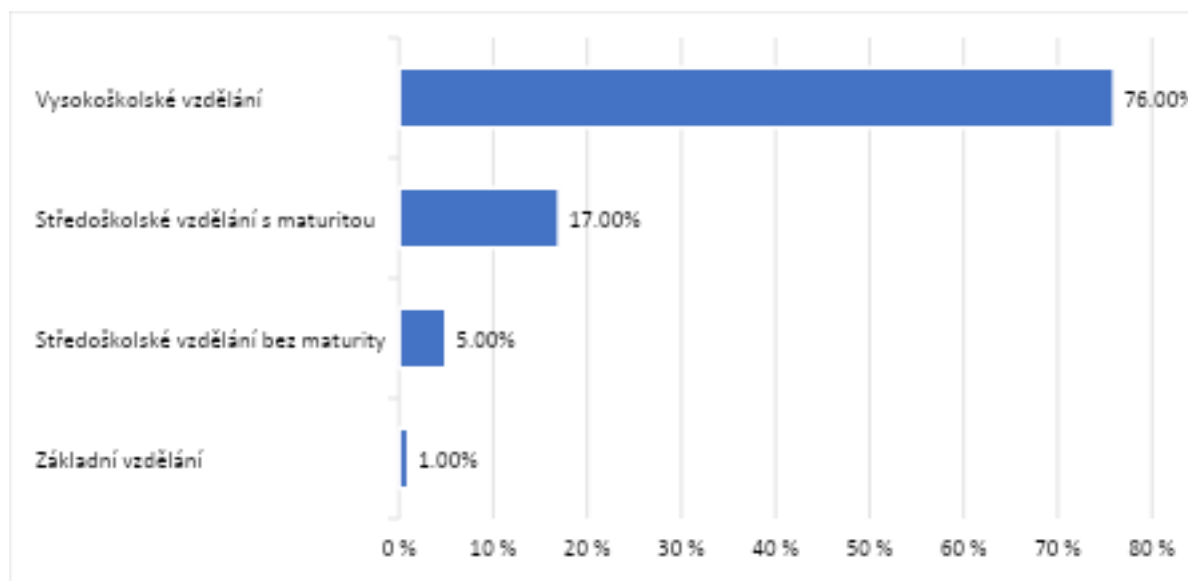

Graf 10 ukazuje rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání mezi respondenty. Více než čtyři pětiny respondentů (76 %) mají vysokoškolské vzdělání, což tvoří výraznou většinu. Necelá pětina (17 %) dosáhla středoškolského vzdělání s maturitou, zatímco

5 % respondentů má středoškolské vzdělání bez maturity. Pouze 1 % uvedlo, že má základní vzdělání.

Výsledky naznačují, že mezi migranty zapojenými do dotazníkového šetření převažují lidé s vyšším vzděláním. Vysokoškolsky vzdělaní jedinci mohou mít větší povědomí o možnostech zapojení do integračních aktivit a zároveň bývají aktivnější v komunitním životě. Vyšší úroveň vzdělání jim také může poskytovat lepší šance na uplatnění na trhu práce a usnadňovat začlenění do společnosti.

Graf 10 Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů (N=93)

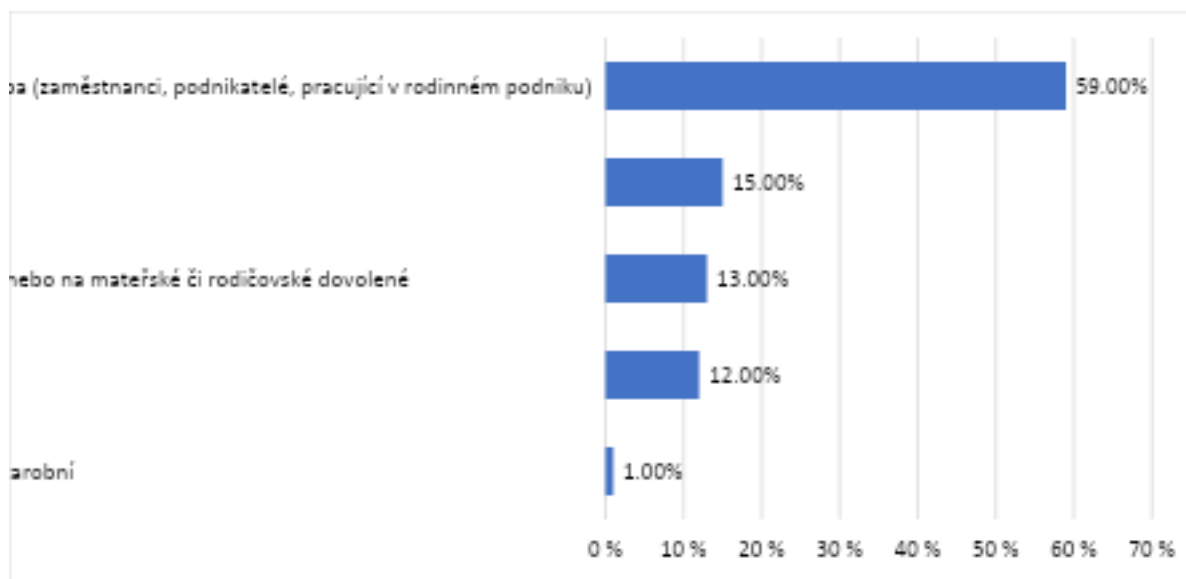

Znění otázky: „Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?“

Graf 11 znázorňuje současné pracovní zařazení respondentů. Více než polovina (59 %) respondentů jsou výdělečně činné osoby, tedy zaměstnanci, podnikatelé nebo ti, kteří pracují v rodinném podniku. Přibližně jedna šestina (15 %) je nezaměstnaná a necelá šestina (13 %) tvoří osoby, které jsou trvale v domácnosti nebo na mateřské či rodičovské dovolené. Zhruba jedna osmina (12 %) respondentů jsou studenti, zatímco pouhé 1 % tvoří důchodci (invalidní či starobní).

Tato data navazují na předchozí výsledky, které ukazují, že většina respondentů je v produktivním věku a aktivně usiluje o zapojení do pracovního života. Významný podíl výdělečně činných osob naznačuje silnou motivaci k ekonomickému začlenění, zatímco podíl nezaměstnaných a těch na rodičovské dovolené poukazuje na specifické výzvy, kterým někteří migranti čelí.

Graf 11 Současné pracovní zařazení respondentů (N=93)

Znění otázky: „Která z následujících možností nejlépe popisuje Vaše současné pracovní zařazení?“

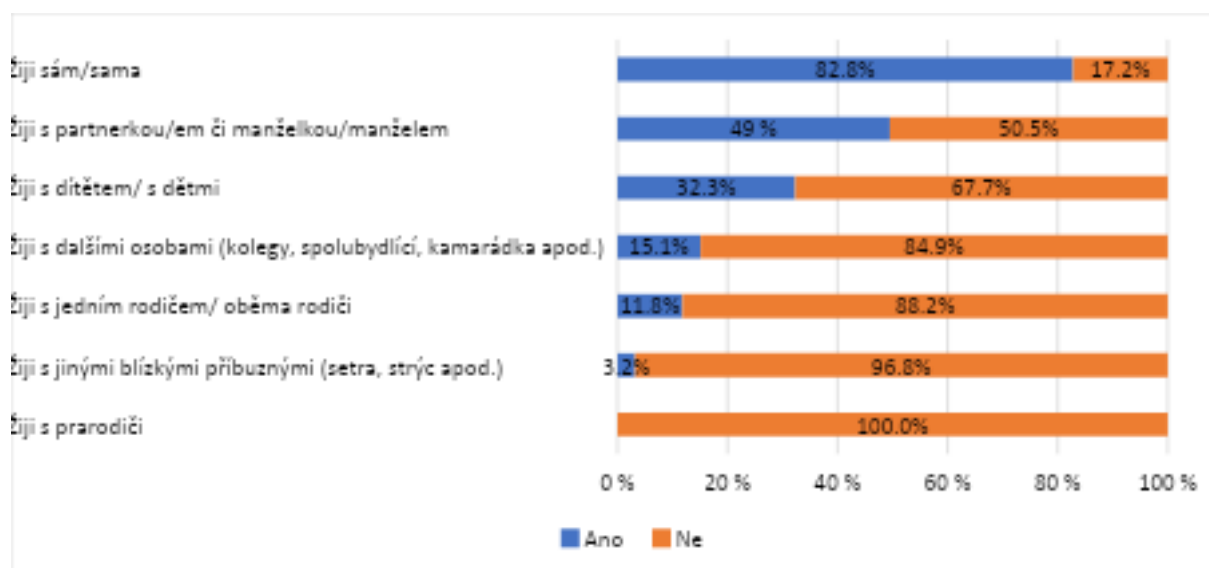
Graf 12 zobrazuje současnou rodinnou situaci respondentů. Více než čtyři pětiny respondentů (83 %) uvedla, že žije sama, zatímco u necelé pětiny (17 %) tomu tak není. Téměř polovina respondentů (49 %) žije s partnerkou, partnerem, manželkou nebo manželem. Zhruba třetina respondentů (32 %) žije s dítětem nebo dětmi.

Jen menší podíl, tedy asi jedna osmina (12 %), uvádí, že žije s jedním nebo oběma rodiči, a pouze 3 % žijí s jinými blízkými příbuznými, jako jsou například sourozenci nebo širší rodina. Žádný z respondentů neuvádí, že by žil s prarodiči.

Výsledky odpovídají předchozím zjištěním o věkové struktuře a pracovním zařazení respondentů, kteří jsou převážně v produktivním věku a často žijí samostatně. Preference samostatného bydlení může být výsledkem migračního procesu, kdy lidé přicházejí do ČR bez rodinných příslušníků, s úmyslem nejdříve se ekonomicky stabilizovat a až poté řešit sjednocení rodiny.

Relativně nízký podíl respondentů žijících s dětmi nebo rodiči naznačuje, že tito migranti mohou být v ČR krátkou dobu a rodinné zázemí si teprve budují, nebo se jedná o mladší osoby, které zatím rodinu nemají.

Graf 12 Současná rodinná situace respondentů (N=93)

Znění otázky: „Jaká je Vaše současná rodinná situace? Vyberte všechny možnosti platné pro Vás.“

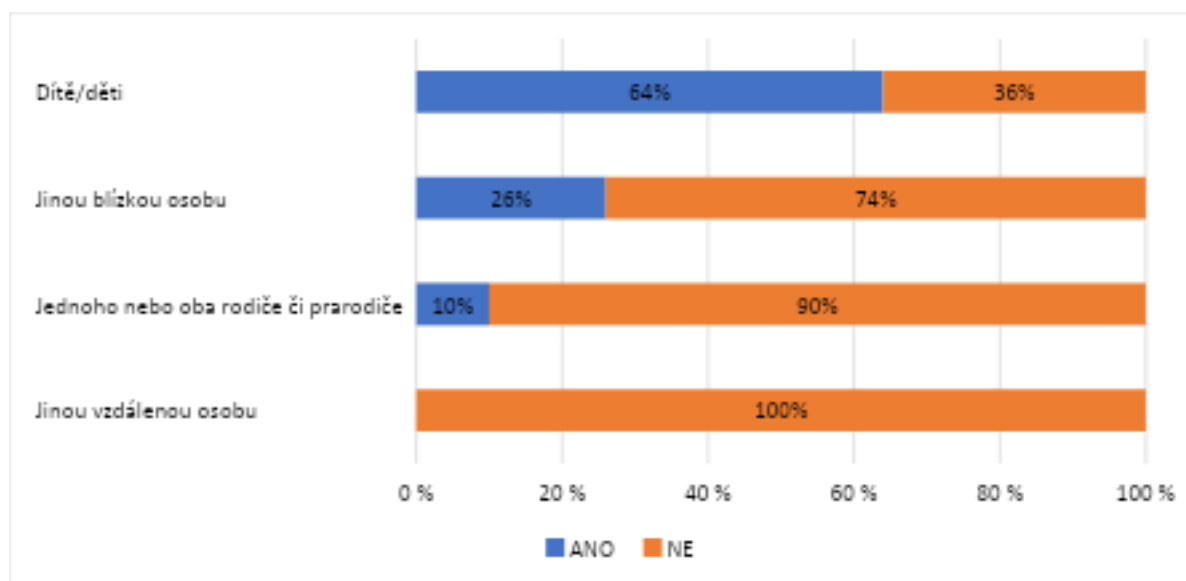
Dále nás zajímalo, zda respondenti pečují o někoho ve svém okolí. Více než polovina respondentů (54 %) uvedla, že mají ve svém okolí někoho, o koho se musí pravidelně starat.

Z grafu 13 vyplývá, že nejčastěji se respondenti starají o dítě, či děti, což uvedly téměř dvě třetiny (64 %; 32 respondentů). Přibližně jedna čtvrtina (26 %; 13 respondentů) pečuje o jinou blízkou osobu, zatímco desetina respondentů (10 %; 5 respondentů) uvedlo péči o jednoho nebo oba rodiče či prarodiče. Nikdo z respondentů neuvádí, že by pečoval o jinou vzdálenou osobu.

Výsledky naznačují, že péče o děti je nejběžnější formou péče mezi respondenty, což může odrážet věkovou strukturu respondentů, kde převažují lidé v produktivním věku. Významný podíl respondentů, kteří pečují o jiné blízké osoby, může souviset s tím, že migranti často přicházejí s rodinou nebo se snaží o její sjednocení v nové zemi. Nižší podíl osob pečujících o rodiče nebo prarodiče může být způsoben tím, že starší příbuzní často zůstávají v zemi původu.

Absence péče o vzdálenější osoby může naznačovat, že respondenti se zaměřují na nejbližší rodinu a jejich péče je soustředěna na nejbližší okruh příbuzných, což je běžné v situaci, kdy jsou v cizí zemi a prioritizují péči o nejdůležitější rodinné členy.

Graf 13 Péče o blízkou osobu u respondentů

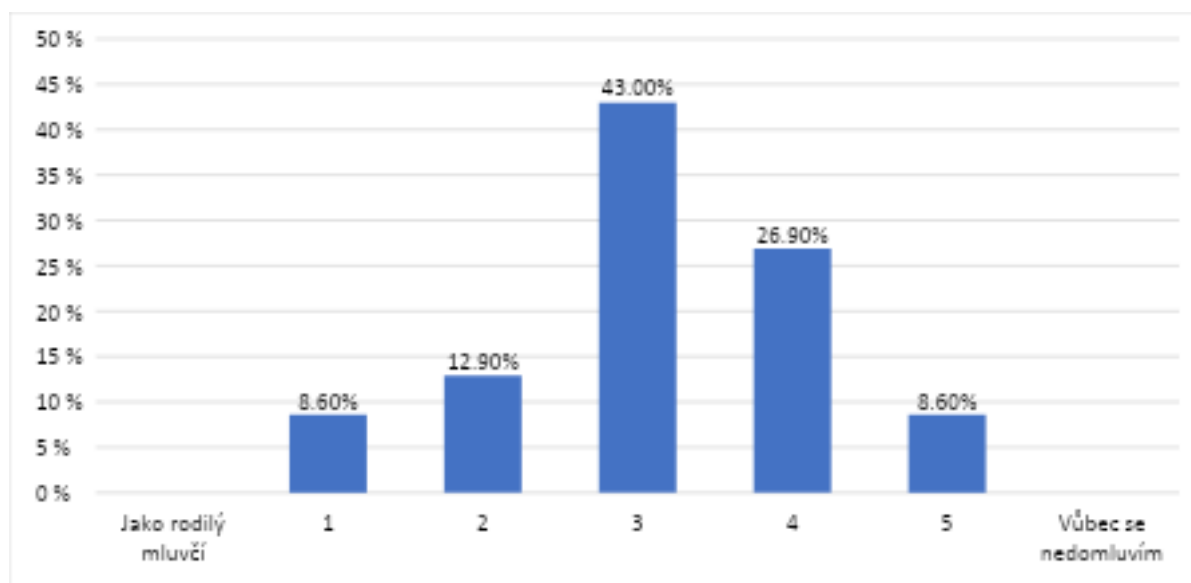

Znění otázky: „Máte ve svém okolí někoho, o koho se musíte pravidelně starat? Zahrňte všechny osoby, kterým věnujete pravidelnou péči, nemusí mít žádné specifické omezení nebo diagnózu. Netýká se pracovních povinností.“

Graf 14 zobrazuje sebehodnocení respondentů ohledně jejich znalosti češtiny na škále, kde 1 představuje nejlepší úroveň (jako rodilý mluvčí) a 5 nejhorší úroveň (vůbec se nedomluví). Necelá polovina respondentů (43 %) ohodnotila svou znalost češtiny stupněm 3, což naznačuje průměrnou úroveň. Více než čtvrtina (27 %) uvedla stupeň 4, což značí podprůměrnou znalost. Stupně 1, tedy nejlepší úroveň (jako rodilý mluvčí), dosáhlo 9 % respondentů, stejně jako stupně 5, což znamená, že se vůbec nedokáží domluvit. Stupeň 2, který odpovídá velmi dobré znalosti, uvedlo 13 % respondentů.

Výsledky ukazují, že většina respondentů má střední až podprůměrnou znalost češtiny, což naznačuje, že mohou být schopni základní komunikace, ale mají rezervy ve složitějších jazykových situacích. Necelých 10 % respondentů se hodnotí jako rodilí mluvčí, což svědčí o vysoké úrovni jazykové integrace. Naopak stejný podíl lidí (9 %) uvádí, že se vůbec nedokáží domluvit, což představuje významnou jazykovou bariéru, která může omezovat jejich možnosti integrace do společnosti a zapojení do komunitního života.

Graf 14 Znalost češtiny u respondentů

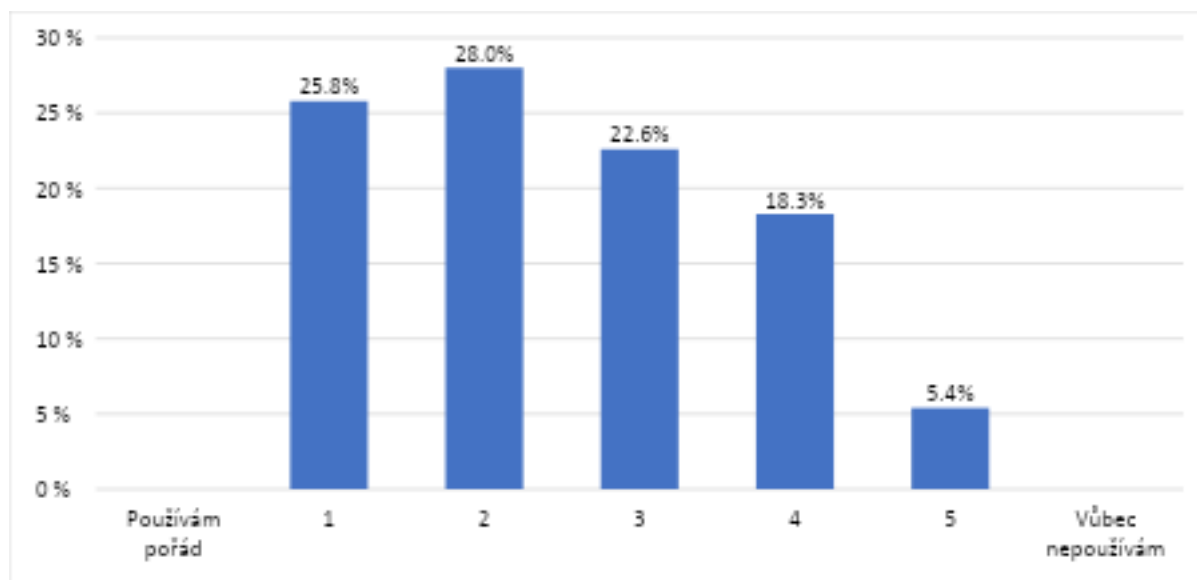

Znění otázky: „Ohodnoťte celkově svoji znalost češtiny (mluvení, čtení, psaní, porozumění) na škále od 1 do 5.“

Kromě míry znalosti češtiny nás také zajímala frekvence jejího používání v každodenním životě, kterou respondenti hodnotili na škále, kde 1 znamená „používám pořád“ a 5 „vůbec nepoužívám“. Necelá třetina respondentů (28 %) uvedla, že češtinu používá často, což odpovídá druhému stupni. Přibližně čtvrtina (26 %) zvolila první stupeň, tedy „používám pořád“. Střední hodnocení (třetí stupeň) zvolilo 23 % respondentů, což naznačuje občasné používání. Nižší frekvenci užívání češtiny (čtvrtý stupeň) uvedlo 18 % respondentů, zatímco pouhých 5 % zvolilo pátý stupeň, což znamená, že češtinu v každodenním životě téměř nepoužívají.

Výsledky šetření ukazují, že většina respondentů používá češtinu relativně často, což může být indikátorem jejich snahy o začlenění do společnosti a zlepšení jazykových schopností. Podíl respondentů, kteří hodnotí frekvenci používání třetím stupněm nebo vyšším, naznačuje, že ne všichni jsou v češtině dostatečně sebejistí, aby ji používali neustále, což může souviset s jejich aktuální úrovní znalosti jazyka nebo délkou pobytu v ČR. Nízký podíl respondentů, kteří češtinu vůbec nepoužívají, svědčí o tom, že většina migrantů má alespoň základní potřebu nebo možnost jazyk používat v každodenních situacích, což je důležité pro jejich integraci a adaptaci na nové prostředí.

Graf 15 Frekvence používání češtiny u respondentů

Znění otázky: „Jak často v každodenním životě používáte češtinu?“

3.2 Trávení volného času

Tato kapitola se věnuje tématu, jakým způsobem migranti v Jihomoravském kraji tráví svůj volný čas. Zájem o volnočasové aktivity a jejich vliv na integraci migrantů vychází z přesvědčení, že zapojení do volnočasových aktivit může hrát klíčovou roli v procesu adaptace a integrace v novém prostředí. Při přípravě dotazníku jsme se inspirovali metodikou, kterou popsali autoři publikace *Volný čas a jeho hodnota* z Univerzity Palackého.

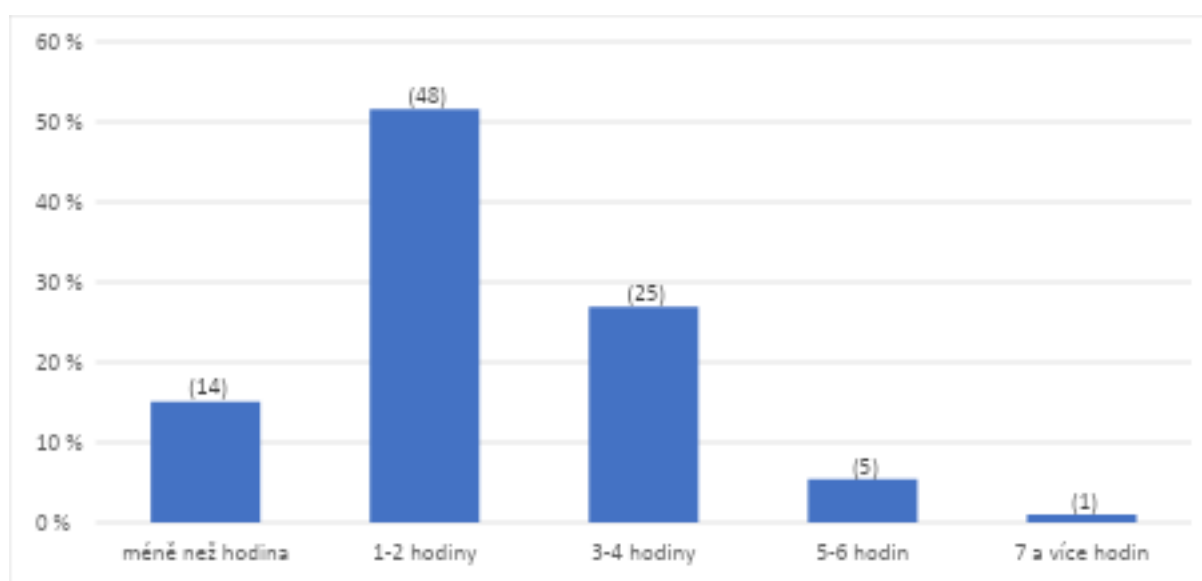
Zatímco autoři publikace zkoumali volnočasové aktivity skrze otevřené otázky, kdy respondenti popisovali, jakým činností se věnují. Naším cílem bylo usnadnit vyhodnocení a dosáhnout vyšší míry standardizace. Z tohoto důvodu jsme dotazník přepracovali tak, aby zahrnoval uzavřené otázky s konkrétními tématy a podtématy, což umožnilo respondentům zvolit z předdefinovaných možností, které nejlépe odpovídaly jejich zájmům a aktivitám.

Zvolená struktura dotazníku reflektovala jak teoretická východiska z odborné literatury o volném čase, tak i praktické zkušenosti z výzkumů migrace a integrace. Umožnila lépe porozumět tomu, jakým způsobem migranti v Jihomoravském kraji tráví svůj volný čas a jaké aktivity mohou přispívat k jejich sociálnímu začlenění a kvalitě života v novém prostředí. Tímto způsobem jsme se snažili získat komplexnější pohled na volnočasové aktivity migrantů a identifikovat faktory, které ovlivňují jejich zapojení do komunitního života.

V první otázce zaměřené na trávení volného času participanty nás zajímalo, kolik času denně (mimo dny volna a víkendy) věnují svým volnočasovým aktivitám. Graf 16 ukazuje rozložení času, který respondenti denně věnují volnočasovým aktivitám. Více než polovina (52 %, 48 respondentů) uvedla, že volnočasovým aktivitám věnuje jednu až dvě hodiny denně. Necelá třetina (27 %, 25 respondentů) se věnuje aktivitám tři až čtyři hodiny denně. Přibližně jedna šestina (15 %, 14 respondentů) tráví méně než hodinu denně. Pouze 5 % (5 respondentů) uvedlo, že věnují aktivitám pět až šest hodin, a jen 1 % (1 respondent) se věnuje volnočasovým aktivitám sedm a více hodin denně.

Výsledky dotazníkového šetření naznačují, že většina respondentů věnuje svým volnočasovým aktivitám omezený čas, a to nejčastěji mezi jednou a čtyřmi hodinami denně. Tento časový úsek může být považován za dostatečný pro udržení pravidelných volnočasových zájmů, avšak delší a intenzivnější zapojení, jako jsou náročnější sportovní aktivity nebo komunitní účast, může být omezené. Nízký podíl respondentů, kteří věnují volnočasovým aktivitám více než pět hodin denně, naznačuje, že většina z nich má jiné každodenní povinnosti, které omezují čas na aktivity mimo práci nebo studium. Respondenti, kteří tráví méně než hodinu denně volnočasovými aktivitami, mohou mít omezený časový prostor kvůli pracovním, rodinným nebo jiným povinnostem, což může ovlivnit jejich schopnost zapojit se do různých činností podporujících integraci a společenský život.

Graf 16 Celkový podíl denně stráveného času volnočasovými aktivitami (N=93)

Znění otázky: „Kolik času celkově denně (mimo dny volna a víkendy) věnujete Vaším volnočasovým aktivitám?“

První oblast volnočasových aktivit se zaměřovala na získávání informací a používání IT technologií. V této části jsme se respondentů ptali, zda a jak často věnovali svůj volný čas těmto činnostem. Graf 17 ukazuje frekvenci, s jakou respondenti věnovali svůj volný čas různým činnostem spojeným s informačními technologiemi. Většina respondentů, konkrétně více než čtyři pětiny (82 %), uvedla, že často používají počítač,

mobil nebo tablet k vyhledávání informací na internetu, a přibližně šestina (16 %) tuto aktivitu provádí občas.

Komunikace přes digitální platformy, jako jsou WhatsApp nebo Messenger, byla častá u necelých sedmi desetin respondentů (69 %), zatímco přibližně pětina (20 %) ji využívá občas.

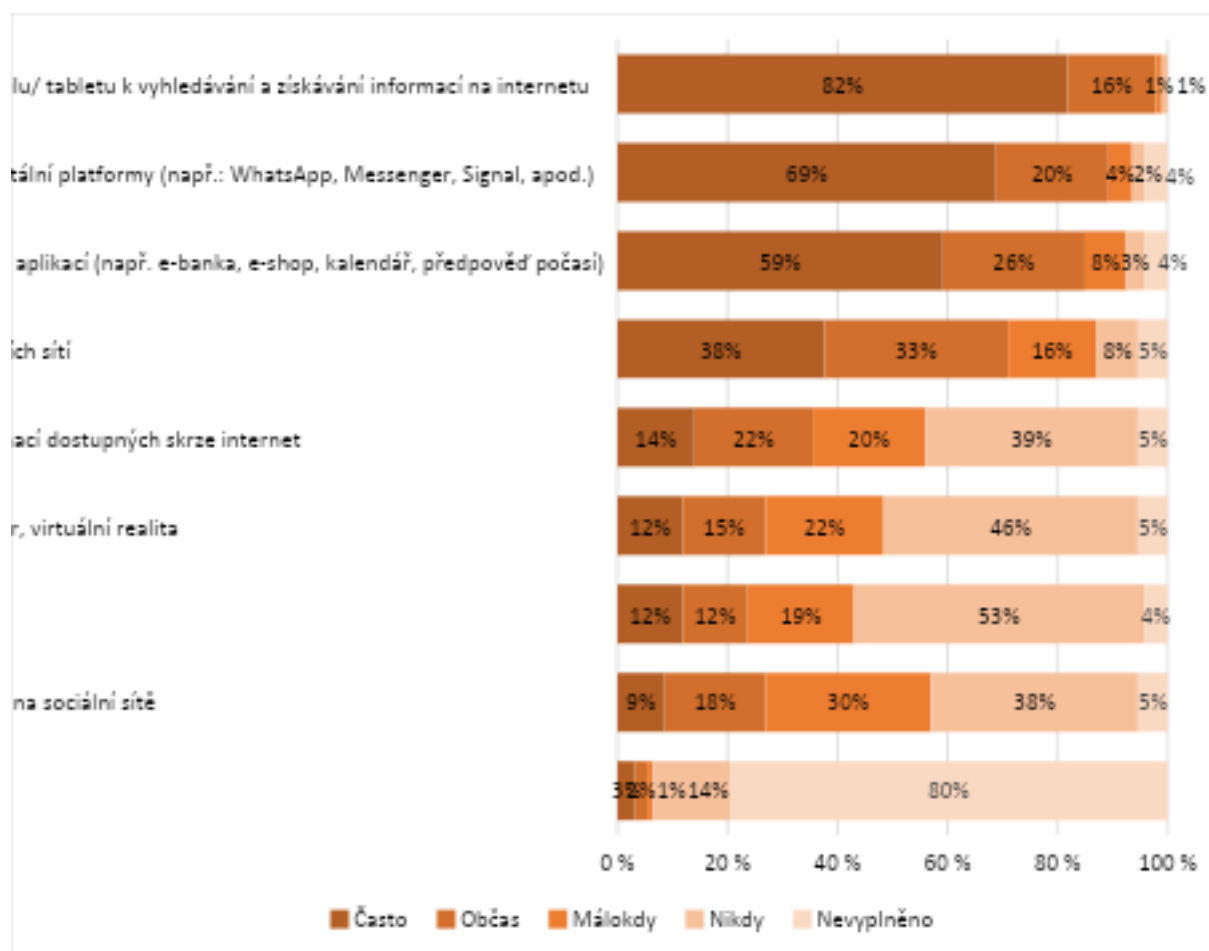
Používání specifických aplikací (např. e-banka, e-shop) uvedly více než tři pětiny respondentů (59 %) jako častou aktivitu, a necelá třetina (26 %) je používá občas.

Pasivní užívání sociálních sítí bylo časté u více než jedné třetiny respondentů (38 %), třetina respondentů (33 %) uvedla občasné používání, a zbylá část se této činnosti věnuje méně často nebo vůbec.

Mezi méně časté aktivity patří tvorba obsahu na internetu, programování a hraní počítačových her. Tvorbě obsahu se často věnovalo 14 % respondentů, zatímco přibližně dvě pětiny (39 %) uvedly, že se této činnosti nikdy nevěnují. Programování bylo časté pouze u necelé osminy respondentů (12 %). Hraní počítačových her uvedlo jako častou aktivitu necelých patnáct procent (12 %).

Výsledky šetření naznačují, že většina respondentů věnovala svůj volný čas zejména běžným digitálním aktivitám, jako je vyhledávání informací na internetu a komunikace přes digitální platformy, což může být klíčové pro jejich každodenní život a adaptaci na nové prostředí. Vysoký podíl respondentů zapojených do těchto aktivit svědčí o tom, že IT technologie hrají důležitou roli při integraci a orientaci v nové zemi. Naopak méně časté činnosti, jako jsou programování, aktivní tvorba obsahu nebo hraní počítačových her, mají omezenější zastoupení. To může naznačovat, že tyto specifické aktivity nejsou prioritou nebo že respondenti nemají dostatek volného času či zdrojů k intenzivnímu zapojení do těchto oblastí.

Graf 17 Podíl věnovaného volného času k získávání informací a používáním IT technologií (N=93)

Znění otázky: „Věnujete nějaký svůj volný čas získávání informací a používáním IT technologií? Pokud ano, jak často?“

Druhá oblast volnočasových aktivit se zaměřovala na aktivity související s humanitními vědami. V této části jsme se ptali respondentů, zda a jak často věnují svůj volný čas těmito činnostem. Graf 18 představuje, jak často respondenti tráví svůj volný čas aktivitami zaměřenými na různé oblasti humanitních věd. Historii, archeologii a lidové tradice uvádí jako častou aktivitu téměř pětina respondentů (19 %), zatímco přibližně čtvrtina (27 %) se jim věnuje občas. Více než třetina (32 %) uvedla, že se těmito aktivitám věnuje jen málokdy, a necelá pětina (19 %) vůbec nikdy.

Sociálním vědám se často věnuje přibližně jedna osmina respondentů (12 %), zatímco více než čtvrtina (27 %) uvádí, že se jim věnuje občas. Třetina respondentů (30 %) se jim věnuje málokdy a více než čtvrtina (28 %) vůbec nikdy.

Filosofie, etika, ontologie a mytologie jsou pravidelnou součástí volnočasových aktivit u jedné osminy respondentů (12 %), zatímco necelá pětina (18 %) se jim věnuje občas. Přibližně třetina respondentů (34 %) se těmito aktivitám věnuje jen zřídka a další třetina (34 %) vůbec.

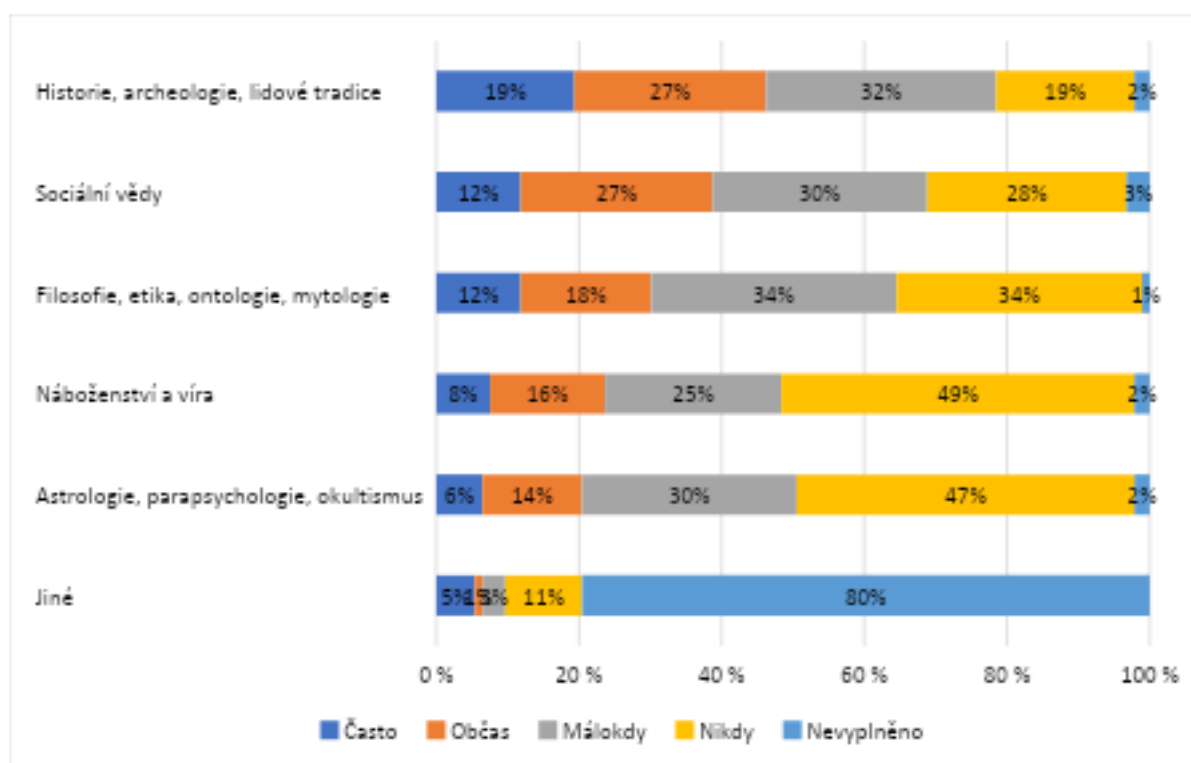
Náboženství a víra jsou častými aktivitami u méně než jedné desetiny respondentů (8 %), občas se jim věnuje 16 %, málokdy 25 % a téměř polovina (49 %) vůbec nikdy.

Aktivitám souvisejícím s astrologií, parapsychologií a okultismem se často věnuje jen 6 % respondentů, občas 14 %, zatímco přibližně třetina (30 %) se jim věnuje málokdy a téměř polovina (47 %) nikdy.

Aktivity označené jako „jiné“ jsou časté u 5 % respondentů, občasné u 1 %, málokdy u 11 %, zatímco drtivá většina (80 %) uvedla, že se jim nikdy nevěnuje. Mezi těmito aktivitami respondenti uvedli například *kulturu, čtení, úvahy o smyslu života, jazyk, nebo umění*.

Výsledky naznačují, že zájem o humanitní vědy mezi respondenty je omezený. Nejúspěšnějšími oblastmi jsou historie, archeologie a lidové tradice, které jsou pro část respondentů pravidelnou součástí volnočasových aktivit. Naopak aktivity, jako jsou astrologie, parapsychologie nebo náboženství, mají výrazně nižší zastoupení, což může být ovlivněno rozdílnými kulturními zvyklostmi nebo nízkým zájmem o tyto oblasti. Celkově lze říci, že humanitní aktivity nejsou prioritou pro většinu respondentů, což může souviset s jejich kulturním zázemím, dostupností takových aktivit nebo osobními zájmy zaměřenými spíše na jiné volnočasové oblasti.

Graf 18 Podíl věnovaného volného času aktivitám souvisejícími s humanitními vědami (N=93)

Znění otázky: „Věnujete nějaký svůj volný čas aktivitám souvisejícím s humanitními vědami? Pokud ano, jak často?“

Třetí oblast volnočasových aktivit se zaměřovala na aktivity související s jazykem a literaturou. V této části jsme se ptali respondentů, zda a jak často věnují svůj volný čas těmto činnostem. Graf 19 ukazuje, jak často respondenti tráví volný čas aktivitami zaměřenými na jazyk a literaturu. Čtení v mateřském jazyce je časté u více než poloviny respondentů (53 %), zatímco přibližně třetina (28 %) čte občas. Čtení jen zřídka uvedlo 16 % a pouhá 2 % uvedla, že nečtou vůbec.

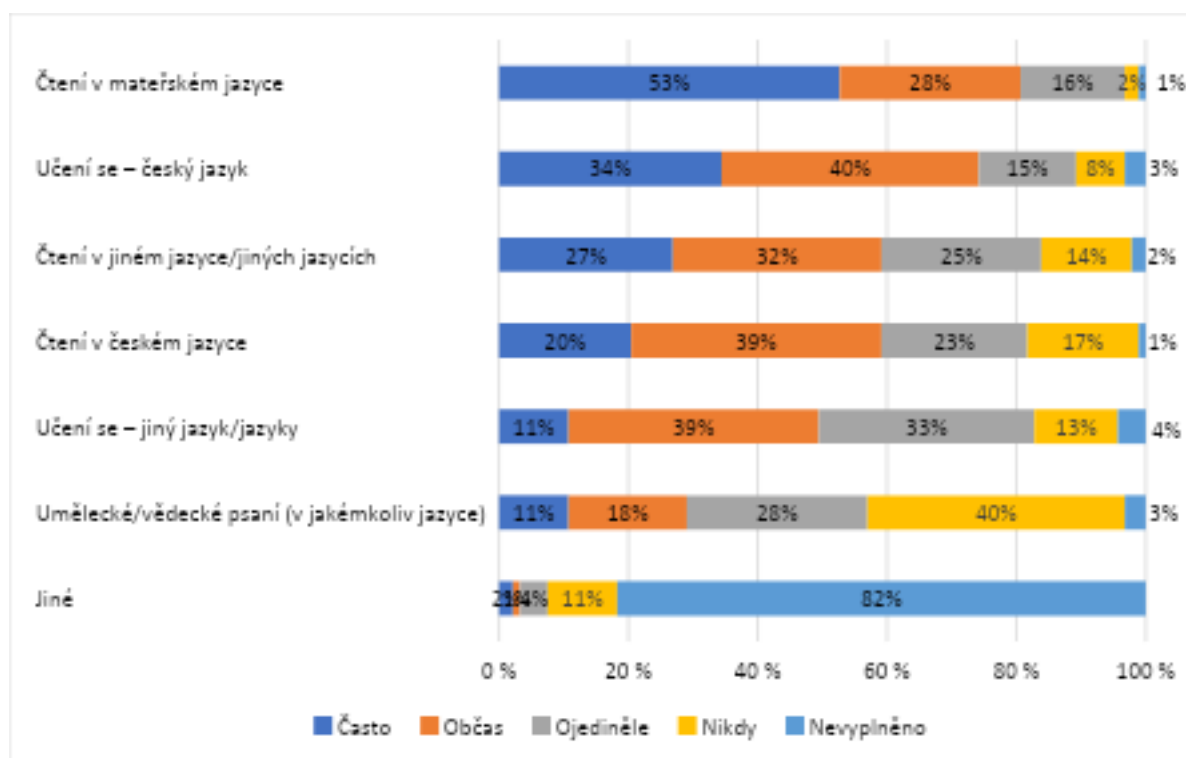
Učení se českému jazyku je častou aktivitou pro více než jednu třetinu respondentů (34 %), přibližně dvě pětiny (40 %) se učí občas, zatímco 15 % se učí jen zřídka a 8 % vůbec.

Čtení v jiných jazycích je časté u více než jedné čtvrtiny respondentů (27 %), občasné u přibližně jedné třetiny (32 %), a dalších 25 % uvedlo, že čtou jen zřídka. Čtení v českém jazyce je pravidelné u jedné pětiny (20 %), občasné u 39 %, a dalších 23 % se mu věnuje jen zřídka, zatímco 17 % nečte vůbec.

Učení se jinému jazyku je časté u necelé osminy respondentů (11 %), občasné u 39 %, a třetina participantů (33 %) se učí jen zřídka, přičemž 13 % se této činnosti nevěnuje vůbec. Umělecké nebo vědecké psaní je časté u 11 % participantů, občasné u 18 %, zřídka se mu věnuje 28 %, a dvě pětiny (40 %) jej nikdy neprovádí.

Aktivity označené jako „jiné“ jsou časté pouze u 2 % respondentů, občasné u 11 %, zřídka se jim věnuje 4 %, zatímco drtivá většina (82 %) uvedla, že se jim nikdy nevěnuje. Mezi tyto specifické aktivity, které respondenti uvedli, patří například *občas píšu poezii, studium sanskrtu, věštění s tarotovými kartami a sledování filmů/seriálů*.

Výsledky naznačují, že čtení v mateřském jazyce a učení se českému jazyku jsou pro respondenty nejběžnějšími aktivitami v oblasti jazykových a literárních zájmů. To může odrážet snahu o zlepšení jazykových dovedností pro účely integrace a každodenní komunikace v nové zemi. Nižší podíl respondentů, kteří se věnují uměleckému nebo vědeckému psaní, ukazuje na to, že tyto činnosti nejsou pro většinu prioritou. Zároveň nižší míra čtení v češtině může signalizovat, že pro některé respondenty je čeština stále obtížná, což může omezovat jejich možnosti zapojení do kulturních aktivit v tomto jazyce.

Znění otázky: „Věnujete nějaký svůj volný čas aktivitám souvisejícím s jazykem a literaturou? Pokud ano, jak často?“

Čtvrtou oblastí volnočasových aktivit byly aktivity zaměřené technologicky. V této části jsme se ptali respondentů, zda a jak často věnují svůj volný čas těmto činnostem.

Graf 20 ukazuje frekvenci, s jakou respondenti věnují svůj volný čas různým technologicky zaměřeným aktivitám. Nejčastěji uváděnou činností bylo získávání informací, kterému se pravidelně věnuje více než jedna třetina respondentů (35 %), zatímco stejný podíl (35 %) uvedl občasné zapojení. Zbýlých 16 % respondentů se této aktivitě věnuje zřídka a 12 % nikdy.

Sledování dokumentů a poslech podcastů je časté u přibližně jedné čtvrtiny respondentů (26 %), občas se jim věnuje 40 %, zřídka téměř jedna čtvrtina (24 %), a necelá desetina (9 %) tuto činnost neprovozuje vůbec. Návštěvy muzeí uvedla jako častou aktivitu více než jedna desetina (12 %), občasné byly u 28 %, a více než jedna třetina (37 %) je navštěvuje jen zřídka.

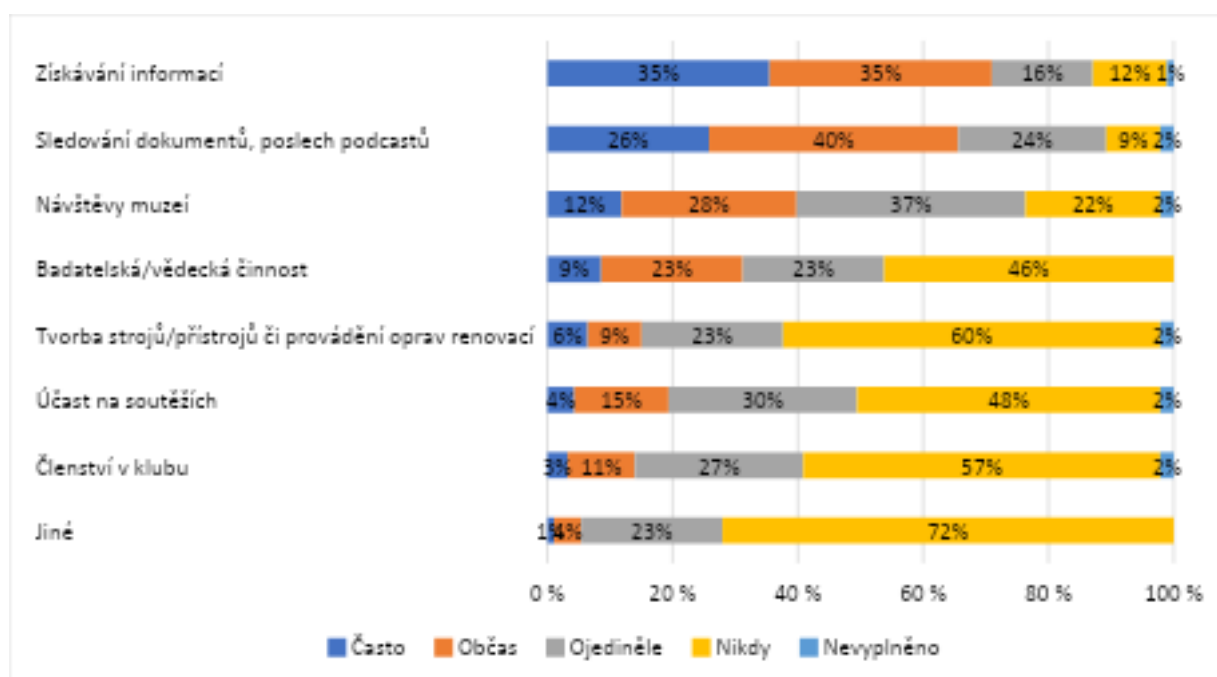
Badatelské nebo vědecké činnosti se často věnuje 9 % respondentů, občas také 23 %, a další necelá pětina (23 %) tuto činnost provozuje jen příležitostně. Tvorbě strojů nebo provádění oprav se často věnuje méně než desetina (6 %), občas 9 %, a více než polovina (60 %) nikdy. Účast na soutěžích je častá pro 4 % respondentů, občasná pro 15 %, a 48 % se soutěží nikdy neúčastní.

Členství v klubech je časté pro 3 % respondentů, občasné u 11 %, a více než polovina (57 %) uvedla, že členem klubu nejsou. Mezi kategorií *jiné* byly činnosti časté u 1 % respondentů, občasné u 23 %, a většina (72 %) se jim nikdy nevěnovala.

Výsledky naznačují, že technologické aktivity jako získávání informací a sledování dokumentů nebo poslouchání podcastů patří mezi oblíbenější volnočasové činnosti, což může odrážet zájem respondentů o aktuální dění. Naopak činnosti vyžadující praktické dovednosti, jako je tvorba strojů nebo členství v klubech, mají omezené zastoupení, což může být způsobeno jak nedostatkem volného času, tak i jinými prioritami.

Nižší zájem o aktivní technologické zapojení, jako je badatelská činnost nebo účast na soutěžích, může naznačovat, že pro většinu respondentů představují tyto činnosti spíše příležitostné než pravidelné aktivity, a zaměřují se spíše na pasivní formy učení a získávání informací.

Graf 20 Podíl věnovaného volného času aktivitám zaměřeným technologicky (N=93)

Znění otázky: „Věnujete nějaký svůj volný čas aktivitám zaměřeným technologicky? Jakým způsobem se těmto aktivitám věnujete a jak často?“

Pátá oblast volnočasových aktivit se zaměřovala na péči o domov. V této části jsme se respondentů ptali, zda a jak často věnují svůj volný čas aktivitám spojeným s domácími pracemi a péčí o domácnost. Graf 21 ukazuje frekvenci, s jakou respondenti věnují volný čas aktivitám souvisejícím s péčí o domov. Nejčastěji uváděnou aktivitou bylo nakupování a vaření, kterým se pravidelně věnuje přibližně tři čtvrtiny respondentů (74 %), zatímco necelá pětina (22 %) tuto činnost vykonává občas.

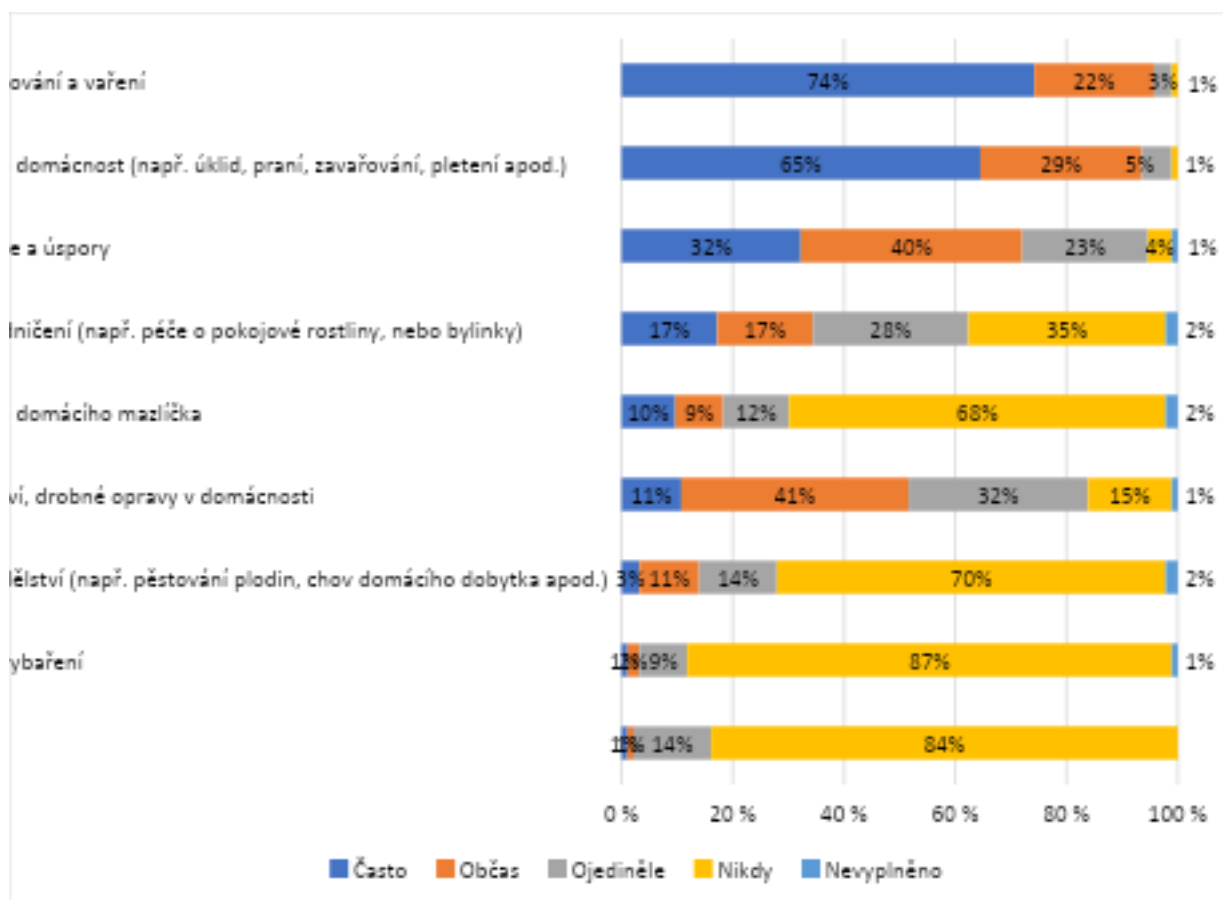
Péče o domácnost (např. úklid, praní) je pravidelnou aktivitou pro více než tři pětiny respondentů (65 %), a přibližně třetina (29 %) uvedla občasné zapojení. Na finance a úspory se pravidelně zaměřuje necelá třetina respondentů (32 %), přičemž dvě pětiny (40 %) se jim věnuje občas a necelá čtvrtina (23 %) jen zřídka.

Zahradničení je časté u 17 % respondentů, občasné také u 17 %, a více než třetina (35 %) uvedla, že se mu nikdy nevěnuje. Péči o domácího mazlíčka vykonává pravidelně jedna desetina respondentů (10 %), zatímco 68 % se této aktivitě nevěnuje vůbec. Kutilství nebo drobné opravy doma jsou časté pro 11 % respondentů a občasné pro více než dvě pětiny (41 %), zatímco 15 % se jim nevěnuje vůbec.

Zemědělským činností, jako je pěstování plodin, se pravidelně věnují 3 % respondentů, a 70 % uvedlo, že se jim nikdy nevěnuje. Lovu a rybaření se často věnuje jen 1 %, a 87 % se jim nevěnuje vůbec. Mezi kategorií *jiné* respondenti uvedli například *hraní si s dítětem*, přičemž tato kategorie byla častá u 1 % respondentů a 84 % uvedlo, že se těmto aktivitám nevěnují.

Výsledky naznačují, že základní činnosti, jako je nakupování, vaření a péče o domácnost, jsou běžnou součástí každodenního života respondentů, což může odrážet nezbytnost těchto aktivit pro každodenní fungování. Oproti tomu specifické činnosti, jako je zemědělství nebo lov, mají výrazně nižší zastoupení, což může být způsobeno městským způsobem života nebo nedostupností těchto aktivit. Nižší zapojení do péče o domácí mazlíčky může naznačovat, že ne všichni respondenti mají domácí zvířata. Celkově tyto výsledky poukazují na praktickou orientaci respondentů, kteří se zaměřují na každodenní údržbu a základní péči o své životní prostředí.

Graf 21 Podíl věnovaného volného času péči o domov (N=93)

Znění otázky: „Věnujete nějaký svůj volný čas péči o domov a jak často?“

Šestá oblast volnočasových aktivit se zaměřovala na kulturu a umění. V této části jsme se ptali respondentů, zda a jak často věnují svůj volný čas těmto činnostem. Graf 22 ukazuje, jak často respondenti tráví svůj volný čas aktivitami spojenými s kulturou a uměním. Sledování filmů a seriálů je nejčastější činností, které se věnuje přibližně 45 % respondentů, zatímco 37 % tuto aktivitu provozuje občas. Pouze 12 % sleduje filmy a seriály zřídka, zatímco 5 % nikdy.

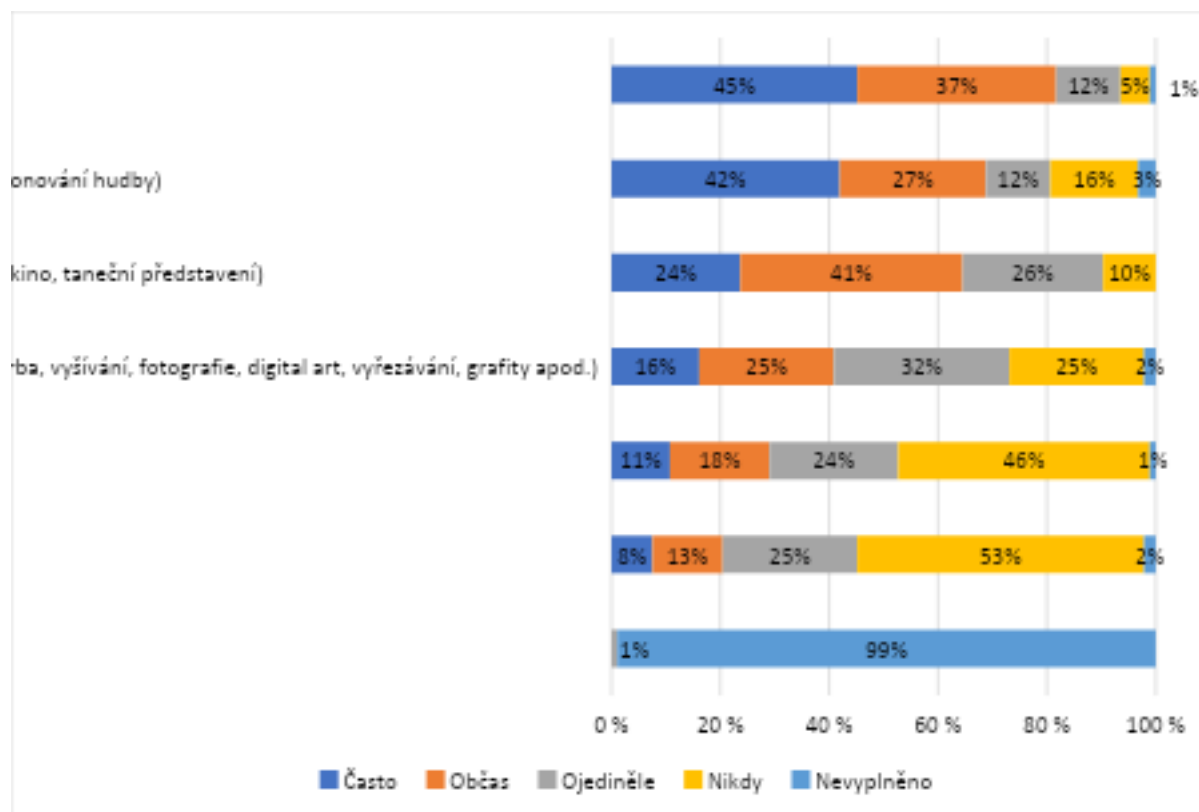
Hudbě (např. zpěv, hra na hudební nástroje) se často věnuje více než dvě pětiny respondentů (42 %), občasně 27 %, zatímco 12 % se jí věnuje jen zřídka. Návštěvy kulturních akcí jsou pravidelné pro čtvrtinu respondentů (24 %), zatímco 41 % uvedlo občasnou účast a více než čtvrtina (26 %) se akcí účastní jen zřídka.

Umělecké tvorbě se pravidelně věnuje přibližně jedna šestina respondentů (16 %), zatímco čtvrtina (25 %) uvedla občasně zapojení. Tanec je častou aktivitou u 11 % respondentů, občasný u necelé čtvrtiny (18 %), a téměř polovina (46 %) se tanci nikdy nevěnuje.

Filmové nebo divadelní tvorbě se často věnuje pouze 8 % respondentů, občas 13 %, a více než polovina (53 %) se jí nevěnuje vůbec. Mezi kategorií *jiné* respondenti uvedli například *hraní počítačových her*, přičemž tuto kategorii uvedlo jako častou aktivitu pouze 1 % respondentů.

Výsledky naznačují, že aktivity spojené s pasivní formou kultury, jako je sledování filmů a poslech hudby, jsou mezi respondenty nejběžnějšími činnostmi, což může být snadno dostupná forma zábavy a relaxace. Naopak aktivnější formy zapojení, jako jsou tanec nebo umělecká tvorba, mají nižší zastoupení, což může souviset s omezenými časovými možnostmi nebo nedostatkem zdrojů. Celkově je patrné, že kultura a umění představují významnou součást volnočasových aktivit respondentů, zejména pokud jde o jednoduše dostupné činnosti. Aktivity jako filmová nebo divadelní tvorba zůstávají na okraji zájmu, což naznačuje, že pro většinu respondentů nejsou prioritou.

Graf 22 Podíl věnovaného volného času kultuře a umění (N=93)

Znění otázky: „Věnujete nějaký svůj volný čas kultuře a umění? Pokud ano, jak často?“

Sedmá oblast volnočasových aktivit se zaměřovala na sebepéči, seberozvoj a vzdělávání. V této části jsme se ptali respondentů, zda a jak často věnují svůj volný čas těmito činnostem. Graf 23 ukazuje, jak často respondenti tráví svůj volný čas aktivitami spojenými s osobním rozvojem a sebepéčí. Vzdělávání se pravidelně věnuje přibližně necelá polovina (45 %) respondentů, zatímco 38 % jej provozuje občas. Pouze 15 % respondentů uvedlo, že se vzdělává jen zřídka, a 1 % se nevěnuje vůbec.

Sebepéči, která zahrnuje péči o tělo, zdraví nebo psychické blaho, se často věnuje více než dvě pětiny respondentů (44 %), zatímco třetina (33 %) tuto aktivitu provádí občas. Necelá pětina (19 %) se sebepéči věnuje zřídka a 2 % vůbec ne.

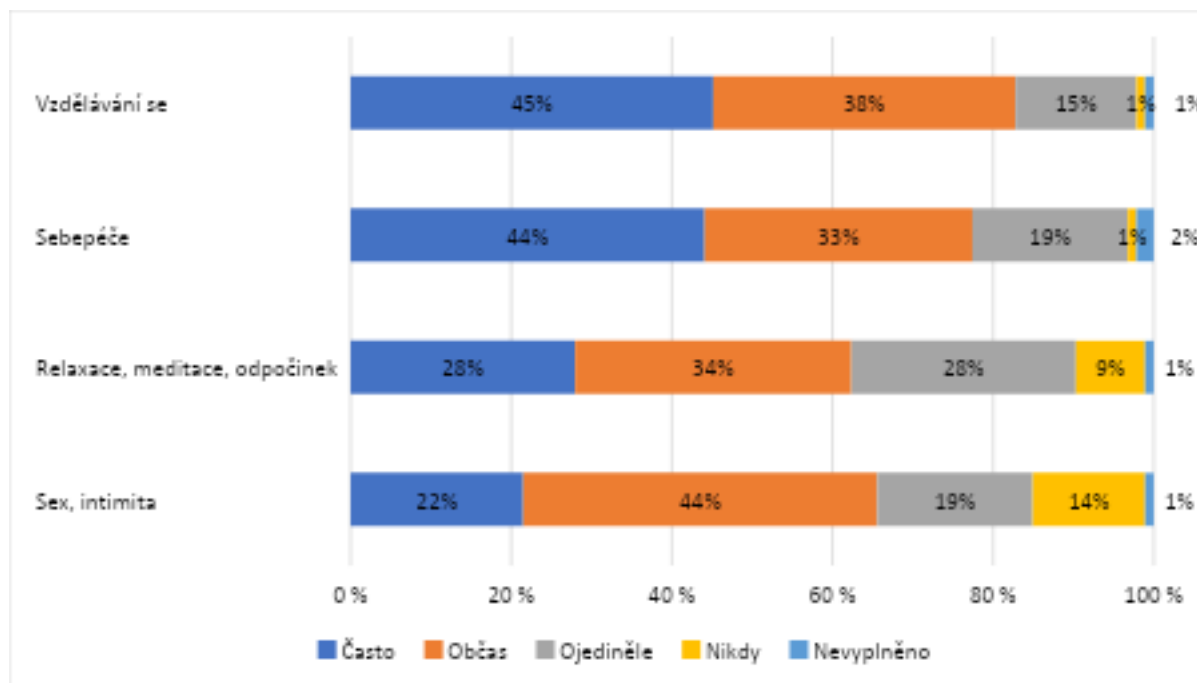
Relaxaci, meditaci nebo odpočinku se často věnuje 28 % respondentů, přičemž více než třetina (34 %) uvedlo občasné zapojení. Necelá třetina (28 %) se těmito aktivitám věnuje jen zřídka a 9 % nikdy.

Sexu a intimně se věnuje pravidelně svůj čas přibližně 22 % respondentů, zatímco občas se jim věnuje 44 %. Nezanedbatelný podíl (19 %) uvedl, že se těmito aktivitám věnuje zřídka, a 14 % se jim nevěnuje vůbec.

Výsledky šetření ukazují, že aktivity spojené s osobním rozvojem, jako je vzdělávání a sebepéče, jsou mezi respondenty běžné a často tvoří důležitou součást jejich každodenního života. To naznačuje vysokou míru uvědomění o významu péče o vlastní zdraví a rozvoj schopností. Na druhou stranu, nižší podíly u relaxačních aktivit, jako jsou meditace a odpočinek, mohou naznačovat, že respondenti čelí

náročným časovým závazkům nebo jiným překážkám, které jim ztěžují pravidelnou relaxaci. Činnosti související se sexem a intimitou mají smíšené zastoupení, což může být ovlivněno osobními preferencemi, nebo životními okolnostmi respondentů.

Graf 23 Podíl věnovaného volného času sebepéči, seberozvoji a vzdělávání (N=93)

Znění otázky: „Věnujete nějaký svůj volný čas sebepéči, seberozvoji a vzdělávání? Pokud ano, jak často?“

Osmá oblast volnočasových aktivit se zaměřovala na sport a hry. V této části jsme se ptali respondentů, zda a jak často věnují svůj volný čas těmto činnostem. Graf 24 ukazuje, jak často respondenti tráví volný čas sportem a hrami. Výlety a procházky jsou nejčastější aktivitou, které se pravidelně věnuje více než polovina respondentů (52 %), zatímco necelá třetina (32 %) tuto činnost vykonává občas. Přibližně 13 % respondentů se těmto aktivitám věnuje jen zřídka a 2 % vůbec ne.

Individuálním sportům, jako je běh nebo cyklistika, se často věnuje necelá čtvrtina respondentů (19 %), občas necelá třetina (32 %), a čtvrtina (25 %) je provozuje jen příležitostně. Více než čtvrtina (22 %) se jim nevěnuje vůbec. Deskovým a karetním hrám se pravidelně věnuje 13 % respondentů, občas třetina (33 %), a čtvrtina (25 %) se jim věnuje jen zřídka, zatímco 27 % nikdy.

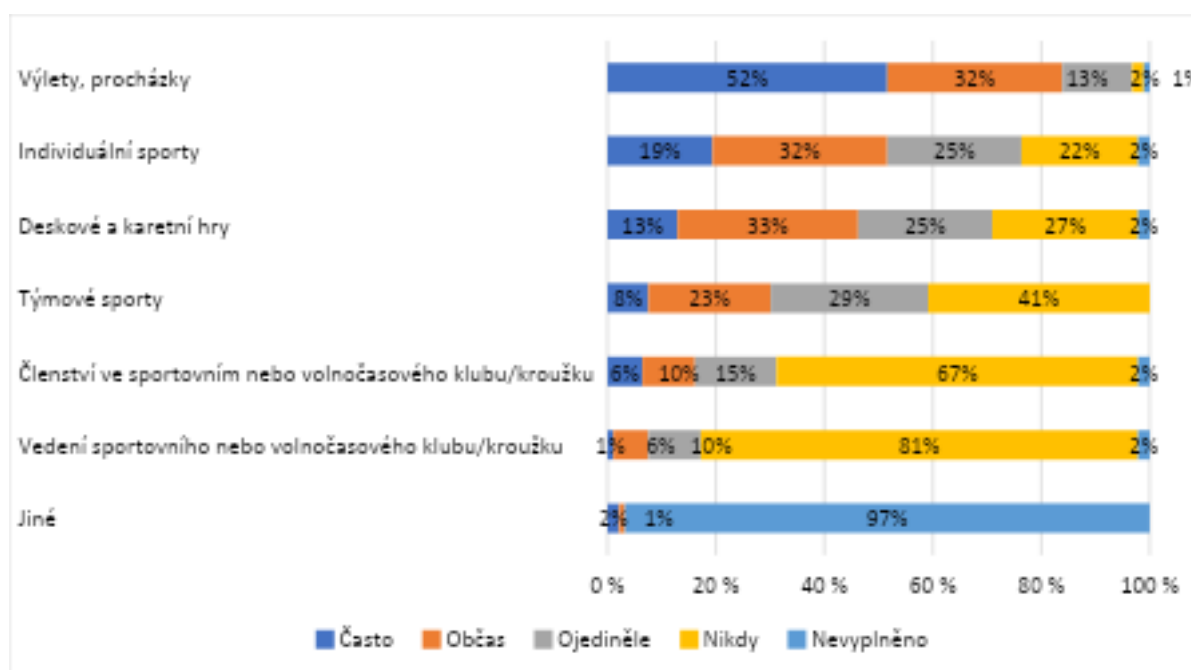
Týmové sporty jsou časté pouze pro 8 % respondentů, občasné u 23 %, a u více než dvě pětiny (41 %) se jim nevěnuje vůbec. Členství ve sportovních nebo volnočasových klubech je časté pro 6 % respondentů, občasné u 10 %, a více než dvě třetiny (67 %) uvedly, že nejsou členy žádného klubu.

Vedení sportovních nebo volnočasových klubů je velmi vzácné, časté pouze u 1 % respondentů a občasné u 6 %, zatímco většina (81 %) se této činnosti nikdy nevěnuje. Mezi kategorií *jiné* respondenti uvedli například jízdu na kole s využitím služby

Rekola nebo cvičení (*work out*), přičemž 2 % respondentů tuto kategorii uvedla jako častou aktivitu a 97 % se jí nikdy nevěnovalo.

Výsledky naznačují, že nejběžnější sportovní aktivitou mezi respondenty jsou výlety a procházky, což může odrážet přístupnou formu fyzické aktivity. Individuální sporty jsou také poměrně rozšířené, zatímco aktivity vyžadující organizaci nebo týmové zapojení, jako je vedení klubů nebo týmové sporty, mají nižší zastoupení. To může naznačovat, že respondenti preferují aktivity, které nevyžadují organizační závazky nebo specifické vybavení. Nižší podíl zapojení do klubových aktivit může souviset s časovými omezeními nebo nedostatečnou dostupností klubů zaměřených na zájmy respondentů.

Graf 24 Podíl věnovaného volného času sportu a hrám (N=93)

Znění otázky: „Věnujete nějaký svůj volný čas sportu a hrám? Pokud ano, jak často?“

Devátá oblast volnočasových aktivit se zaměřovala na společenské aktivity. V této části jsme se ptali respondentů, zda a jak často věnují svůj volný čas těmito činnostem. Graf 25 ukazuje, jak často respondenti tráví volný čas společenskými aktivitami. Péči a aktivitám s dětmi se pravidelně věnuje necelá třetina (31 %) respondentů, zatímco 11 % tuto činnost vykonává občas. Přibližně 12 % se věnuje zřídka, a téměř polovina (45 %) vůbec.

Rodinným aktivitám, výletům a dovoleným se často věnuje 30 % respondentů, občasně 37 % a 17 % uvedlo, že se jim věnují zřídka. Setkávání s přáteli – jinými migranty je časté pro více než čtvrtinu 22 % respondentů, občasné pro čtvrtinu (20 %), a u více než čtvrtina (28 %) uvedla, že se s jinými migranty setkává zřídka.

Setkávání s krajany je pravidelnou aktivitou pro necelou pětinu (19 %) respondentů, zatímco téměř dvě pětiny (39 %) uvedly občasné setkávání a téměř třetina (30 %) jen příležitostně. Návštěvy akcí pro širokou veřejnost jsou časté pro 16 % respondentů, občasné pro 28 %, a třetina (33 %) se jich účastní zřídka.

Akce pořádané krajanskými spolky jsou častou aktivitou pro 12 % respondentů, občasnou pro necelou čtvrtinu (23 %), a více než třetina (34 %) se jich účastní zřídka. Akce pořádané integračními centry uvedlo jako časté 12 % respondentů, zatímco 23 % se jich účastní občas.

Dobrovolnictví je časté pro 6 % respondentů a 18 % se mu věnuje občas, zatímco 41 % nikdy. Návštěvy příbuzných jsou pravidelné u 4 % respondentů a příležitostné u čtvrtiny (25 %), zatímco téměř polovina (45 %) je navštěvuje jen zřídka.

Občanský aktivismus uvedla jako častou aktivitu 2 % respondentů, občasnou 8 %, a tři pětiny z nich (60 %) uvedlo, že se mu nikdy nevěnují. Péči o osoby se zvláštními potřebami věnuje čas pouze 1 % respondentů často, zatímco 19 % občas.

Mezi kategorií *jiné* respondenti uvedli různé specifické činnosti, přičemž pouze 1 % tuto kategorii uvedlo jako častou aktivitu.

Výsledky šetření naznačují, že aktivity spojené s rodinou a přáteli jsou běžnou součástí života respondentů, což může podporovat sociální vazby a integraci v komunitě. Nižší zapojení do občanských aktivit, dobrovolnictví nebo akcí zaměřených na širokou veřejnost naznačuje, že respondenti se méně věnují aktivitám mimo svou nejbližší sociální síť, což může být ovlivněno jazykovými bariérami nebo nedostatkem času.

Služba	Často	Občas	Ojediněle	Nikdy	Nevyplněno
Informace	31%	11%	12%	45%	1%
Právní pomoc	30%	37%	17%	16%	0%
Granty	22%	20%	28%	28%	2%
Psychická pomoc	19%	39%	30%	11%	1%
Ostat	16%	28%	33%	18%	4%
Společenské akce nebo jinými sdruženími migrantů v ČR	12%	23%	34%	29%	2%
Tržiny nebo neziskovými organizacemi zaměřenými na migranty	12%	23%	33%	30%	2%
Pracovní příležitosti	10%	26%	31%	32%	1%
Ubytování	6%	10%	31%	41%	3%
Pracovní příležitosti (dále)	4%	25%	45%	25%	1%
Pracovní příležitosti (dále)	2%	8%	27%	60%	3%
Osoby s potřebou zvýšené péče	1%	19%	22%	55%	3%
Osoby s potřebou zvýšené péče (dále)	1%	1%	98%	0%	0%

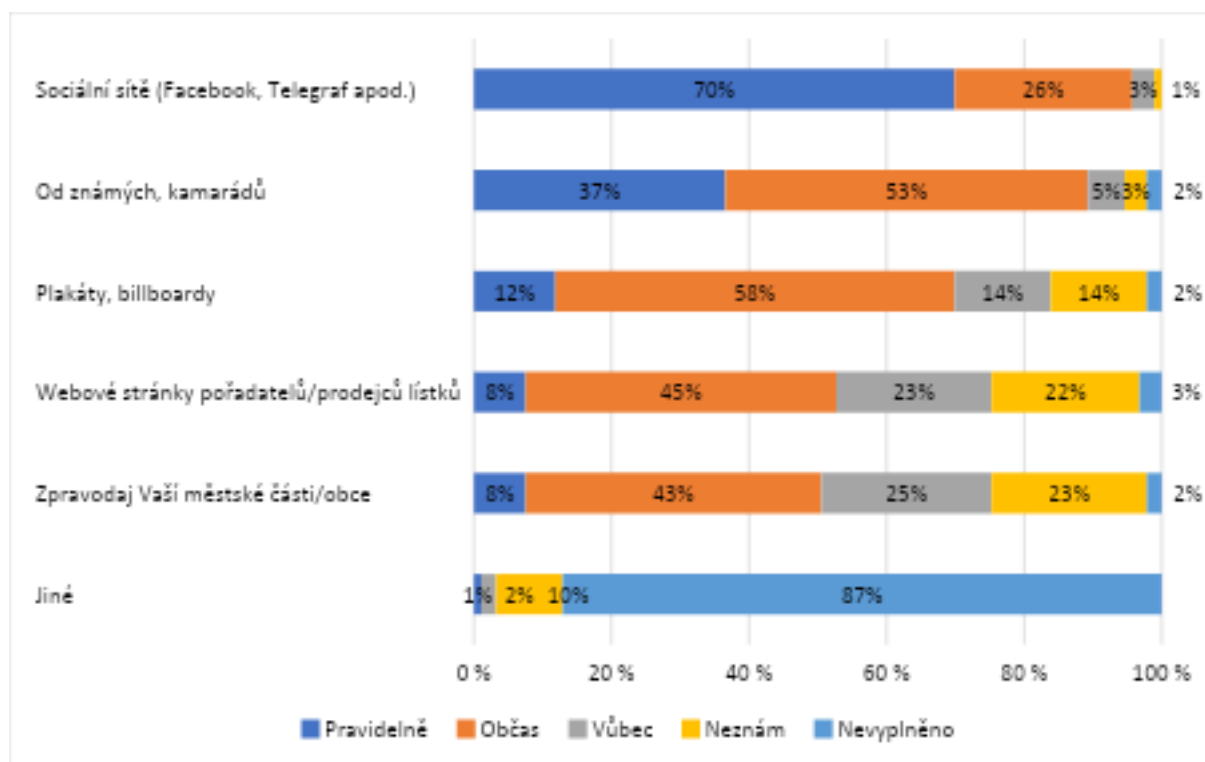
Zajímalo nás také, jakým způsobem se respondenti informují o veřejných akcích, jako jsou festivaly, turnaje či divadelní představení, a jak často tyto informační kanály využívají. Graf 26 ukazuje frekvenci využívání různých informačních kanálů o veřejných akcích. Nejčastěji využívaným zdrojem jsou sociální sítě, které pravidelně používá 70 % respondentů, občas 26 %, zatímco 3 % je nevyužívají vůbec.

Webové stránky pořadatelů nebo prodejců lístků pravidelně používá méně než desetina (8 %) respondentů, občas 45 %, a téměř čtvrtina (23 %) je vůbec nevyužívá, přičemž více než čtvrtina (22 %) uvedlo, že tyto stránky nezná. Zpravodaj městské části nebo obce pravidelně využívá také pouze méně než desetina respondentů (8 %), občas 43 %, a čtvrtina respondentů (25 %) uvedla, že jej nevyužívá vůbec.

Mezi kategorií *jiné* respondenti uvedli různé specifické zdroje, přičemž pouze 1 % uvedlo, že je používají pravidelně, a 87 % je nevyužívá.

Výsledky naznačují, že sociální sítě jsou pro respondenty hlavním zdrojem informací o veřejných akcích, což odráží jejich dostupnost a rozšířenost jakožto informačního kanálu. Informace od známých jsou také významným zdrojem, což ukazuje na důležitost osobních kontaktů v získávání informací. Nižší frekvence využívání plakátů, webových stránek nebo místních zpravodajů naznačuje, že tyto kanály mají spíše doplňkovou roli. Může to být způsobeno omezeným dosahem těchto médií nebo preferencí digitálních kanálů, které umožňují snadnější a aktuálnější přístup k informacím.

Graf 26 Podíl způsobu získávání informací o veřejných akcích (N=93)

Znění otázky: „Jakým způsobem se informujete o veřejných akcích (např. typu festival, turnaj, divadlo apod.) Vyberte všechny informační kanály, které využíváte a vyberte, jak často je využíváte.“

Pokud jde o překážky, které brání respondentům z Jihomoravského kraje trávit volný čas podle jejich představ, výsledky ukazují, jaké faktory mají největší vliv na jejich omezení. Graf 27 znázorňuje podíl respondentů, kteří uvedli konkrétní překážky bránící tomu, aby trávili volný čas, jak by chtěli. Nejčastější překážkou byl nedostatek času, který uvedlo tři pětiny (60 %) respondentů.

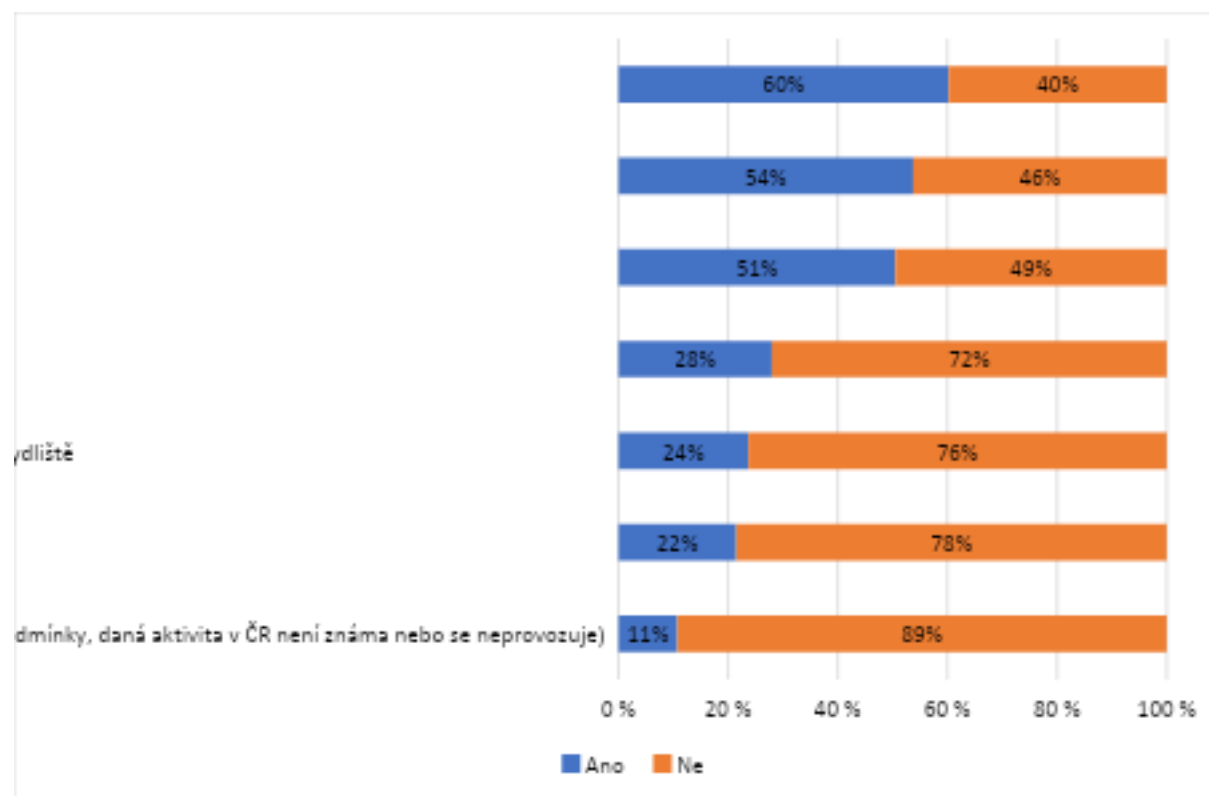
Nedostatečné finanční prostředky představovaly omezením pro více než polovinu respondentů (54 %), zatímco 46 % nevidělo finance jako problém. Jazyková bariéra byla překážkou pro více než polovinu (51 %) respondentů, přičemž 49 % ji nepociťovalo.

Nemožnost sladit pracovní a rodinný život považovalo za překážku 28 % respondentů. Nedostatečnou nabídku aktivit nebo kroužků v místě bydliště uvedla téměř pětina (24 %) respondentů jako omezení.

Kulturní nebo sociální bariéru považovalo za překážku více než čtvrtina 22 % respondentů. Pouze 11 % respondentů uvedlo odlišnosti dané pobytem v ČR, jako jsou odlišné klima nebo podmínky, jako překážku.

Výsledky naznačují, že nejvýznamnějšími překážkami pro respondenty jsou nedostatek času, finanční omezení a jazykové bariéry. To může odrážet náročnost integrace do nové společnosti, kdy migranti čelí tlaku spojenému s prací, vzděláním a adaptací na nové prostředí. Nižší podíl respondentů, kteří uvedli kulturní, sociální nebo klimatické odlišnosti jako problém, naznačuje, že tyto faktory jsou méně významné ve srovnání s praktickými překážkami, jako je nedostatek času a financí. To může znamenat, že zatímco kulturní přizpůsobení může být složité, hlavní problémy jsou spojeny s každodenními starostmi a zdroji.

Graf 27 Překážky, které brání migrantům v JMK trávit volný čas, jak by chtěli (N=93)

Znění otázky: „Existují překážky, které Vám brání trávit volný čas tak, jak byste chtěl/a?“

Pokud svůj volný čas respondenti věnovali i cestování, zajímalo nás jak často a kam cestují ve svých dnech volna a během dovolené. Graf 28 znázorňuje podíl respondentů, kteří tráví volný čas cestováním po různých destinacích. Po České republice cestuje pravidelně, tedy několikrát do roka, více než polovina respondentů (52 %), zatímco 14 % cestuje pouze každoročně. Přibližně necelá třetina (29 %) uvedla, že cestují méně často, a pouze 5 % po ČR vůbec necestuje.

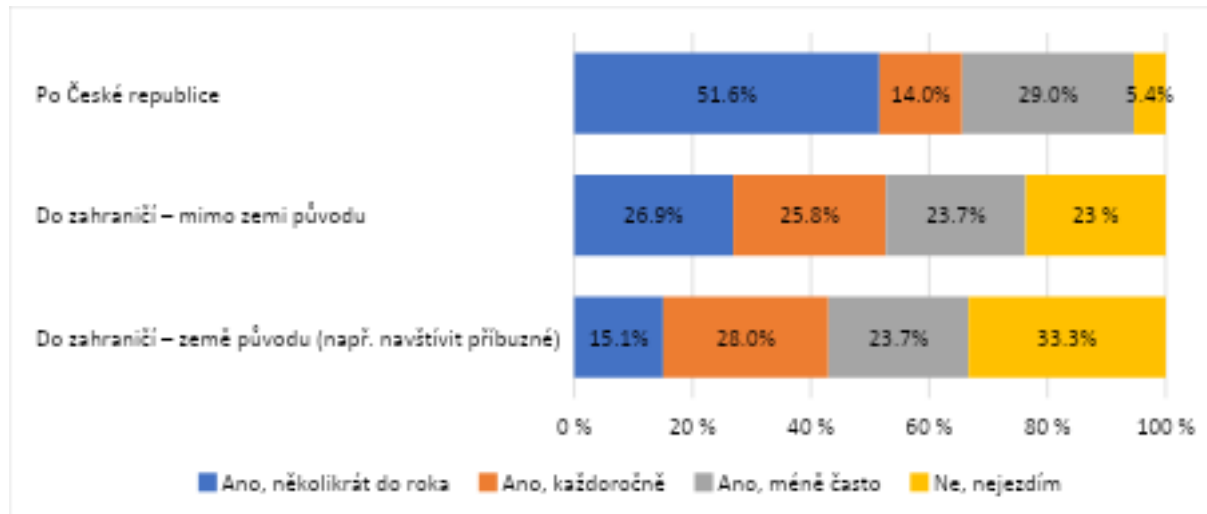
Do zahraničí, mimo zemi původu, cestuje několikrát ročně více než čtvrtina (27 %) respondentů, dalších 26 % každoročně, zatímco 24 % cestuje méně často. Přibližně čtvrtina (23 %) respondentů uvedlo, že do zahraničí vůbec necestuje.

Co se týče cestování do země původu, například na návštěvu příbuzných, tuto možnost využívá několikrát ročně 15 % respondentů, zatímco 28 % jezdí každoročně. Přibližně čtvrtina (24 %) cestuje méně často, a třetina (33 %) do země původu vůbec nejedí.

Výsledky šetření naznačují, že cestování po České republice je nejčastější volnočasovou aktivitou v oblasti cestování mezi respondenty, což může být dáno snadnější dostupností a nižšími náklady. Vzhledem k tomu, že většina respondentů pochází z Ukrajiny, může být důvodem vyššího podílu cestování po ČR také fakt, že aktuální válečný konflikt na Ukrajině omezuje možnosti cestovat zpět do země původu.

Cestování do zahraničí mimo zemi původu je poměrně časté, což může souviset s potřebou relaxace, turistikou nebo pracovními cestami do jiných evropských zemí. Naopak cesty do země původu, například na návštěvu příbuzných, jsou méně časté. Omezený pohyb do země původu může být způsoben riziky spojenými s konfliktem, složitými cestovními podmínkami nebo zvýšenými náklady na cestu. Tento trend naznačuje, že pro mnoho respondentů je ČR nyní primárním místem pobytu a cestovní aktivity se odehrávají především v rámci hostitelské země nebo jiných bezpečných destinací.

Graf 28 Podíl věnovaného volného času cestování (N=93)

Znění otázky: „Věnujete nějaký volný čas ve Vašich dnech volna a během dovolené cestování? Kam a jak často cestujete?“

3.3 Trávení volného času u dětí a mládeže

Tato kapitola se zaměřuje na trávení volného času u dětí a mládeže, konkrétně na volnočasové aktivity dětí migrantů žijících v Jihomoravském kraji, překážky, s nimiž se jejich rodiče setkávají při hledání a zápisu do kroužků, a zkušenosti s konkrétními volnočasovými kroužky.

V první řadě nás zajímalo, jakého typu volnočasové kroužky děti respondentů navštěvují. Na základě grafu 29 můžeme vidět, že nejčastěji uváděnými aktivitami byly sportovní kroužky, oddíly a kluby, které navštěvuje přibližně třetina dětí (34 %).

Jazykové kroužky navštěvuje necelá třetina (32 %) dětí, zatímco výtvarné a rukodělné aktivity, jako keramika, jsou populární u necelé čtvrtiny (24 %) dětí. Stejný podíl (24 %) se účastní hudebních, tanečních nebo dramatických kroužků. Jiný typ kroužku navštěvuje 21 % dětí, kdy do této možnosti uvedli tři (8 %) respondenti, že jejich děti jsou příliš malé na to, aby se mohly účastnit kroužků.

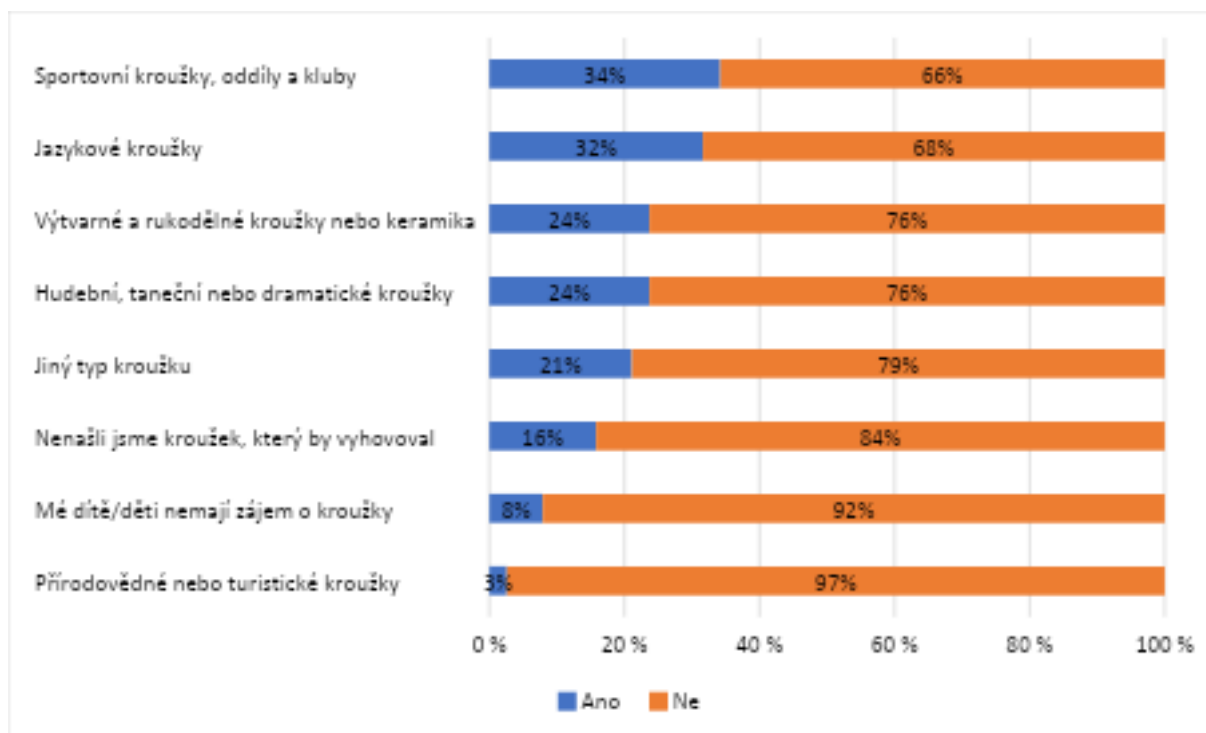
Nižší zapojení bylo zjištěno u přírodovědných nebo turistických kroužků, které navštěvují pouze 3 % dětí.

Výsledky šetření ukazují, že nejpopulárnější volnočasové aktivity mezi dětmi respondentů jsou sportovní a jazykové kroužky, což může odrážet zájem rodičů o rozvoj fyzických dovedností a jazykových schopností jejich dětí. Sportovní kroužky slouží nejen k podpoře zdravého životního stylu, ale také jako prostředek socializace a integrace do místních komunit.

Nižší podíl dětí navštěvujících výtvarné, hudební nebo dramatické kroužky naznačuje, že tyto aktivity mohou být méně dostupné nebo nejsou pro rodiče takovou prioritou ve srovnání s aktivitami zaměřenými na praktické dovednosti. Velmi malé zastoupení dětí v přírodovědných nebo turistických kroužcích může být způsobeno omezenou nabídkou těchto aktivit v místě bydliště, nebo již plnou kapacitou těchto kroužků, což ztěžuje přihlášení nových účastníků.

Celkově výsledky naznačují, že volnočasové aktivity dětí migrantů v Jihomoravském kraji jsou zaměřeny především na oblasti podporující rozvoj jazykových a sportovních dovedností, což může hrát klíčovou roli při integraci dětí do české společnosti.

Graf 29 Navštěvování dětí participantů volnočasových kroužků (N=38)

Znění otázky: „Navštěvuje Vaše dítě, či děti nějaké z těchto volnočasových kroužků? „

Dále nás zajímalo, zda se respondenti setkali s nějakými problémy při hledání a zápisu jejich dětí do volnočasových kroužků, z 38 dotázaných odpovědělo kladně 9 osob. Z přehledu odpovědí vyplývají různé problémy, se kterými se rodiče potýkají.

Z těch, kteří uvedli problémy, se čtyři respondenti zmínili o jazykové bariéře, přičemž dva explicitně uvedli, že jde o hlavní problém. Dalším zmíněným problémem byla cena kroužků, kterou uvedl jeden respondent, a obsazenost kroužku, která se také objevila mezi uvedenými potížemi. Dalším uvedeným důvodem byla věková hranice dítěte pro přihlášení do kroužku. Někteří rodiče také uvedli, že se setkali s tím, že jejich děti neměly zájem navštěvovat kroužky.

Výsledky ukazují, že hlavní překážkou, s níž se rodiče migrantů potýkají při zapisování dětí do kroužků, je jazyková bariéra. Ta může komplikovat komunikaci s organizátory kroužků a omezit možnosti zapojení dětí do aktivit. Cenová dostupnost a omezená kapacita kroužků jsou také faktory, které mohou ztěžovat přístup k volnočasovým aktivitám. Pro rodiče může být obtížné najít vhodný kroužek, který by odpovídal věku dětí a zároveň vyhovoval jazykovým a finančním potřebám rodiny. Výsledky naznačují, že pro zlepšení zapojení dětí migrantů do volnočasových aktivit by bylo užitečné zaměřit se na snižování jazykových bariér a zlepšení dostupnosti cenově přijatelných kroužků s dostatečnou kapacitou.

Na otázku, zda se respondenti setkali s nějakými volnočasovými kroužky, se kterými byli spokojeni a které by doporučili dalším rodičům dětí s odlišným mateřským jazykem, odpovědělo z 38 dotázaných pozitivně 12 osob. Jejich odpovědi zahrnovaly konkrétní doporučení i obecné zkušenosti.

Mezi doporučené kroužky patřily například *Angličtina pro děti*, nebo *Výuka českého jazyka*. Konkrétně byl zmíněn kroužek *Pastelka* pro děti ve věku 2 až 3 roky, který byl respondentem označen za nejlepší volbu pro tuto věkovou skupinu. Další doporučené kroužky zahrnovaly *TYKADLA* a *výtvarné kroužky na ZUŠ F. Jilka*. Někteří respondenti také zmínili umělecké kroužky pořádané organizací *Charita*.

Výsledky naznačují, že mezi doporučenými aktivitami dominují jazykové kroužky. Pozitivní zkušenosti s konkrétními kroužky, jako je „Pastelka“ nebo „TYKADLA“, naznačují, že některé aktivity jsou vhodné i pro děti velmi mladého věku, což může být přínosné pro rodiny hledající volnočasové aktivity pro nejmenší děti. Doporučení rodičů mohou pomoci dalším rodinám migrantů najít vhodné kroužky, které usnadní zapojení dětí do komunitního života a podpoří jejich rozvoj.

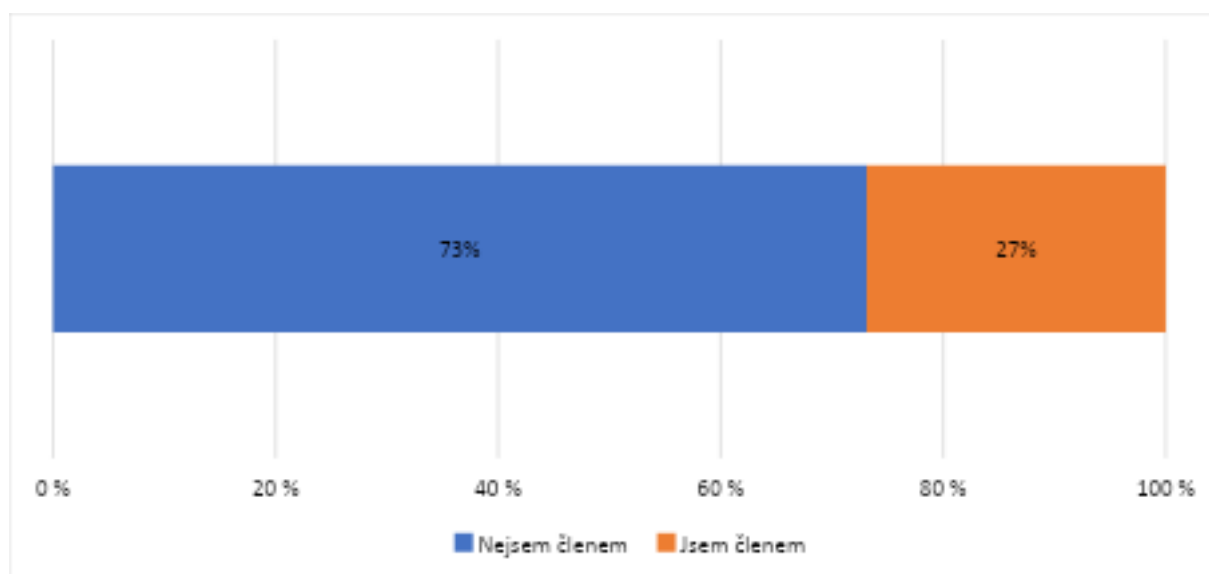
3.4 Účast na komunitních aktivitách a občanské participaci

Tato kapitola se zaměřuje na účast respondentů na komunitních aktivitách a občanské participaci v Jihomoravském kraji. V rámci dotazníkového šetření byly zjišťovány různé aspekty zapojení do komunitního života, typy komunit, s nimiž jsou respondenti spojeni, jejich míra spokojenosti s angažovaností, a také názory na interkulturní akce zaměřené na migranty. Výsledky nabízejí pohled na to, jakým způsobem se migranti zapojují do komunitních aktivit a jaké mají zkušenosti s občanskou participací.

V prvním kroku nás zajímalo, zda jsou respondenti členy formálních či neformálních komunit a jakou formou se do nich zapojují (Graf 30). Z výsledků vyplývá, že více než čtvrtina (27 %) respondentů je členem nějaké komunity, zatímco téměř tři čtvrtiny (73 %) uvedlo, že nejsou členy žádné takové skupiny.

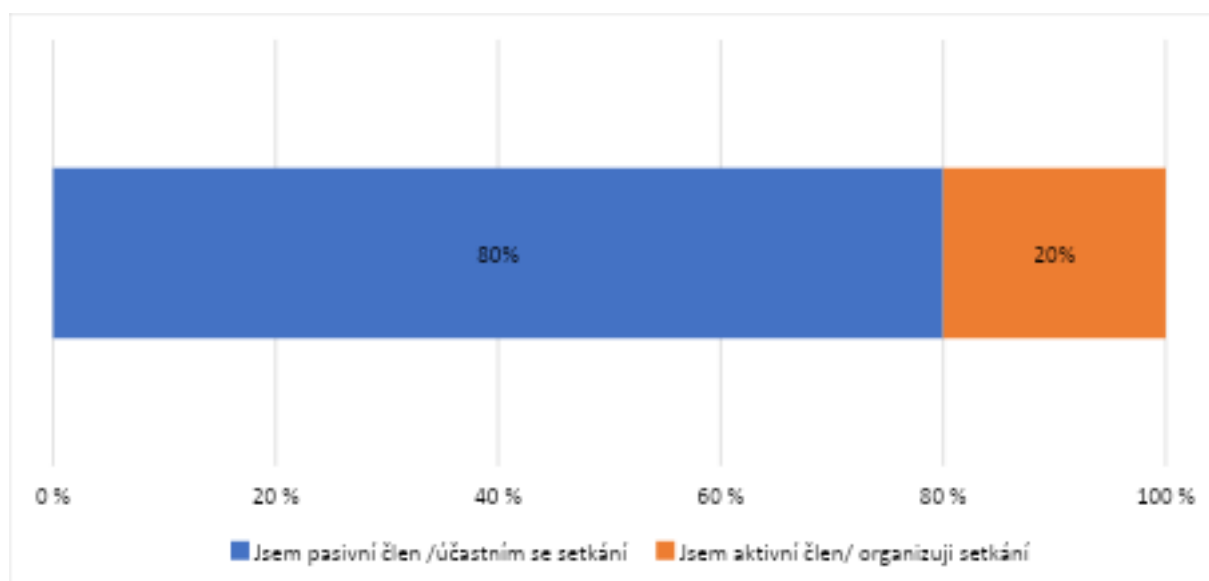
Z těch, kteří jsou členy, převažuje pasivní forma účasti, kdy čtyři pětiny (80 %) členů se zapojuje převážně formou účasti na setkáních, zatímco pouze pětina (20 %) se aktivně podílí na organizaci komunitních aktivit (viz Graf 31). Tyto výsledky ukazují na převahu méně aktivního zapojení v komunitním životě mezi migranty v České republice.

Graf 30 Členství v (i neformálním) komunitě v České republice (N=93)

Znění otázky: „Jste členem/členkou (i neformálním) nějaké takové komunity v České republice, pokud ano, jak se zapojujete?“

Graf 31 Podíl aktivního a pasivního členství v (i neformálním) komunitě v České republice (N=25)

Znění otázky: „Jakou pozici v komunitě zastáváte?“

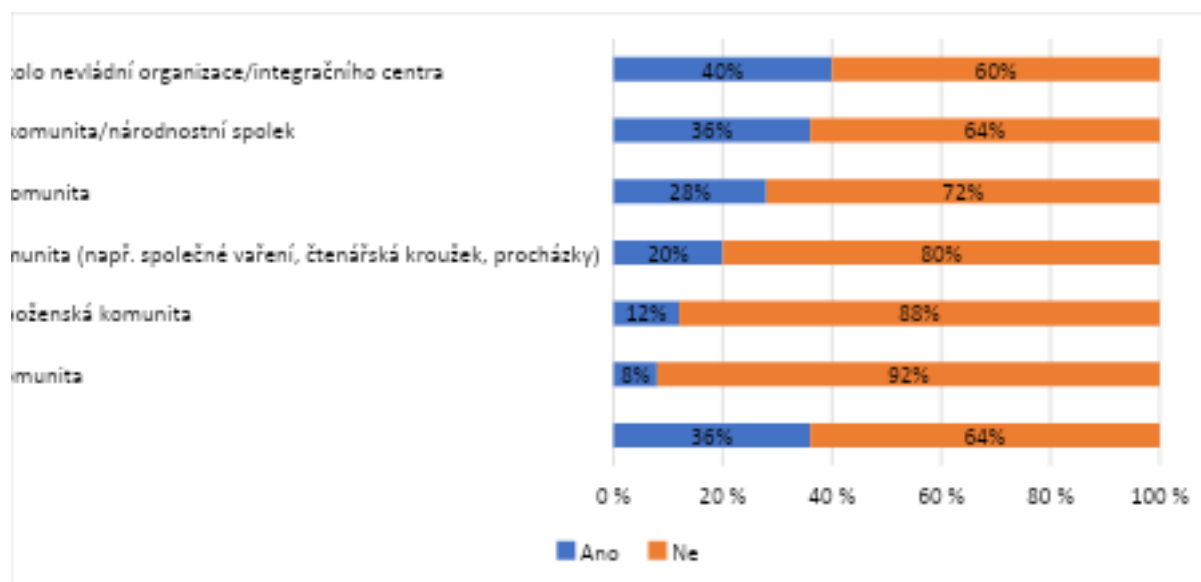
V návaznosti na předchozí výsledky, které ukázaly na menší míru zapojení v komunitním životě, lze sledovat také různé typy komunit, do nichž jsou respondenti zapojeni. Z grafu 32 vyplývá, že nejčastějším typem komunity představují komunity okolo nevládních organizací nebo integračního centra, do kterých se zapojuje dvě pětiny (40 %) respondentů. Následuje migrantská komunita či národnostní spolky s více než třetinou (36 %) respondentů a sousedské komunity s více než čtvrtinou (28 %) participantů.

Zájmové komunity, jako například čtenářské kroužky nebo skupiny zaměřené na společné vaření, byly zmíněny jen u pětiny (20 %) respondentů, což ukazuje na menší míru zapojení v těchto specifických aktivitách. Na aktivitách církevních či náboženských komunit se účastní pouze 12 % respondentů a aktivit sportovních komunit ještě méně, jen 8 % respondentů, což může naznačovat nižší zájem nebo dostupnost těchto aktivit.

V kategorii „jiná“ respondenti zmínili různé specifické typy komunit formující se kolem kurzů češtiny, školních aktivit, či dobrovolných skupin. Tato rozmanitost ukazuje, že respondenti často hledají příležitosti, které mohou nejen podpořit jejich integraci, ale také naplnit specifické zájmy a potřeby.

Celkově výsledky šetření ukazují, že nejvíce respondentů se zapojuje do komunit kolem nevládních organizací a integračních center, což pravděpodobně souvisí s podporou, kterou tyto organizace poskytují migrantům při začleňování do společnosti.

Graf 32 Typ komunity (N=25)

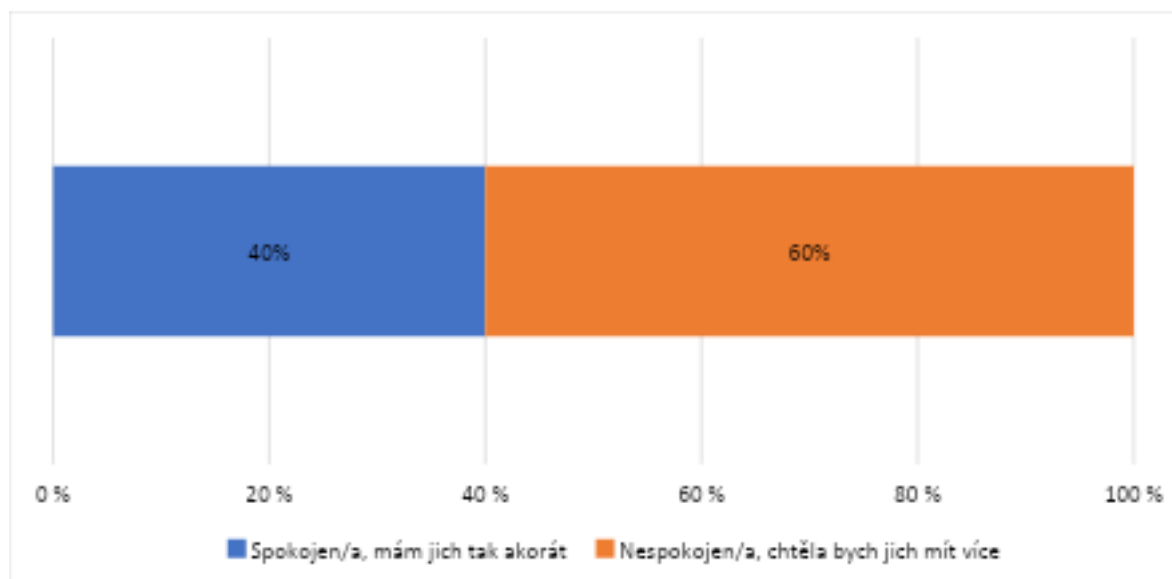

Znění otázky: „O jaký typ komunity se jedná?“

Zajímala nás také spokojenost respondentů s jejich mírou zapojení do komunitního života. Z výsledků vyplývá (viz Graf 33), že tři pětiny (60 %) respondentů není spokojeno s aktuální mírou zapojení a přálo by si více příležitostí k účasti na komunitních aktivitách. Oproti tomu dvě pětiny (40 %) respondentů uvedlo, že jsou se svou současnou úrovní zapojení spokojeni a považují ji za dostačující.

Tyto výsledky naznačují, že většina migrantů by uvítala více možností, jak se aktivněji zapojit do komunitního života, což může odrážet jak omezené příležitosti, tak i jejich zájem o větší začlenění do společnosti a komunitních struktur.

Graf 33 Spokojenost s mírou zapojení v komunitách (N=25)

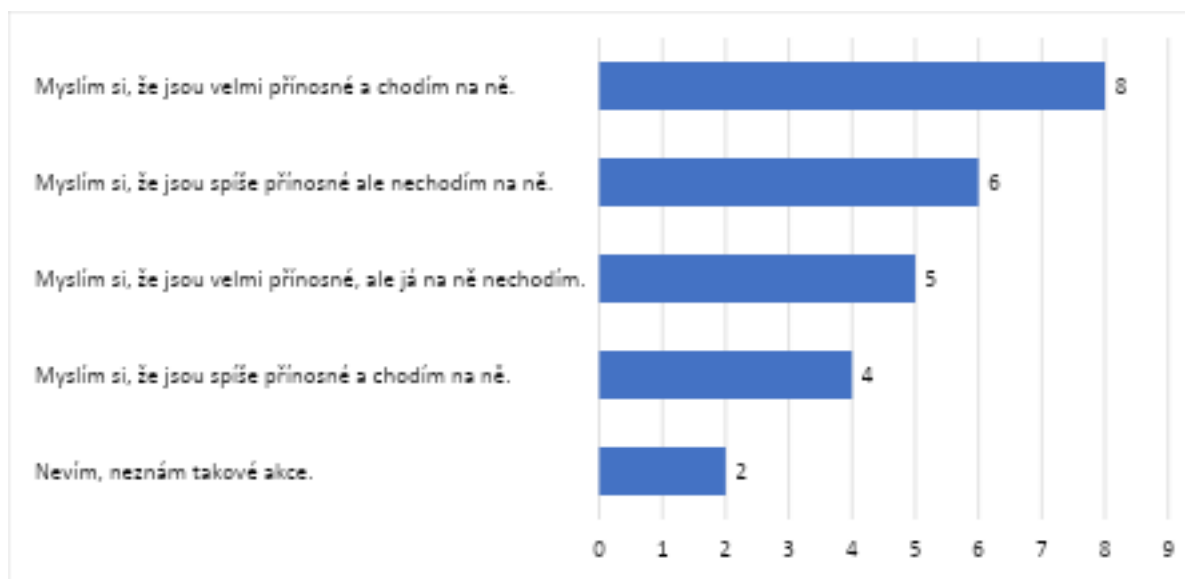
Znění otázky: „Jak jste spokojen/a s mírou vašeho zapojení se v komunitách?“

Z grafu 34, který zobrazuje názory respondentů na pořádání interkulturních a inkluzivních akcí, je zřejmé, že většina účastníků považuje tyto akce za přínosné. Největší podíl respondentů (8 osob) uvedl, že tyto akce považují za velmi přínosné a aktivně se jich účastní. Dalších šest respondentů je považuje za spíše přínosné, ale sami na ně nechodí.

Někteří respondenti (5 osob) věří, že jsou akce velmi přínosné, i když sami se jich neúčastní. Čtyři respondenti uvedli, že akce jsou spíše přínosné a také se jich aktivně účastní. Pouze 2 respondenti uvedli, že takové akce neznají.

Celkově lze říci, že interkulturní a inkluzivní akce jsou mezi migranty dobře vnímány, a to jak u těch, kteří se jich účastní, tak i u těch, kteří je znají, ale osobně na ně nechodí.

Graf 34 Názor na pořádání interkulturní/inkluzivní akcí za účelem lepšího poznání místních migranty (N=25)

Znění otázky: „Nevládní organizace a integrační centra orientovaná na práci s migranty či národnostní spolky často pořádají interkulturní/inkluzivní akce a snaží se kolem sebe vytvářet komunitu, aby se lépe mohli poznávat migranti s místními. Co si o těchto akcích myslíte?“

Na základě odpovědí na otázku, co by pořadatelé interkulturních a inkluzivních akcí mohli zlepšit, aby se respondentům více líbily, se objevilo několik návrhů. Někteří respondenti by ocenili, kdyby akce byly častěji vedeny v anglickém jazyce, nebo aby byl rozšířen časový rámec pořádání akcí, například do večerních hodin či o víkendech, aby se jich mohlo zúčastnit více lidí. Další návrhy zahrnovaly rozšíření nabídky sportovních aktivit, zejména v ukrajinštině, a zajištění hlídání dětí během akcí, protože večerní akce nejsou vhodné pro rodiče s malými dětmi.

Další odpovědi zahrnovaly doporučení na kurzy češtiny pro malé děti, zvýšení kreativity a interaktivity akcí a aktivnější zapojení účastníků do činností. Někteří respondenti by ocenili více možností pro matky s dětmi, zatímco jiní uvedli, že s akcemi byli spokojeni a nemají žádné návrhy na zlepšení.

Celkově návrhy respondentů ukazují, že účastníci by uvítali větší flexibilitu v časech konání akcí, více sportovních aktivit, podporu pro rodiny s dětmi a rozšíření jazykových možností.

Na otázku, o jaký typ akcí, volnočasových aktivit nebo kroužků by respondenti měli případně zájem, odpovědi ukazují širokou škálu preferencí a potřeb. Podobně jako v předešlých návrzích na zlepšení interkulturních akcí, i zde se objevují požadavky na jazykovou různorodost, zejména angličtinu, ale také ukrajinštinu. Respondenti by ocenili kurzy jazyků, především češtiny (např. na úrovni A2 a B1) a angličtiny, a to nejen pro sebe, ale i pro malé děti. Několik z nich zmínilo konkrétní zájem o cvičení, jako je jóga či pilates, a sportovní aktivity, a to jak individuální, tak i skupinových.

Mezi preferovanými aktivitami se objevují také kulturní a vzdělávací programy, jako jsou výlety po České republice, exkurze do Brna a okolí, či tematické workshopy. Zájem byl rovněž projevem o kreativní aktivity, například výtvarné kroužky, hudební

a divadelní workshopy, ale také o společenské hry nebo aktivity zaměřené na propojování s místní komunitou.

Další zajímavé návrhy zahrnují akce spojené s přípravou jídla, rodinné pikniky, sportovní výlety, či aktivity zaměřené na finanční gramotnost. V neposlední řadě respondenti projevili zájem o tematické přednášky, zejména na témata historie, a také o kurzy zaměřené na rozvoj dovedností v sociálních sítích a práci s dětmi.

Celkově odpovědi naznačují silný zájem o pestrou nabídku volnočasových aktivit, které by měly zahrnovat jak sportovní a kreativní činnosti, tak vzdělávací a kulturní akce.

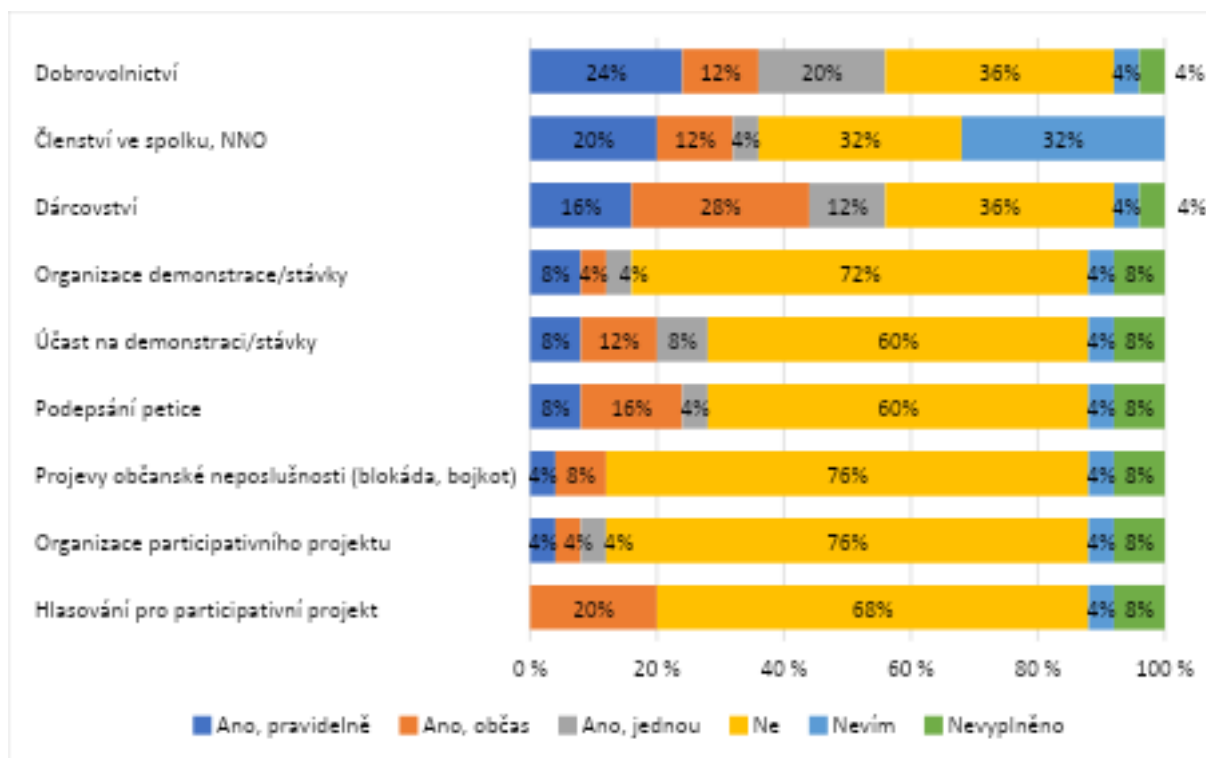
Dále pak nás také zajímalo, zda se respondenti zapojili do občanských aktivit, jako je dobrovolnictví, členství ve spolcích nebo nevládních organizacích, dárcovství, organizace či účast na demonstracích a další formy občanské angažovanosti.

Výsledky grafu 35 ukazují rozložení účasti respondentů na aktivitách spojených s občanskou participací v posledních 12 měsících. Nejvyšší podíl respondentů se pravidelně nebo občasně zapojil do dobrovolnictví (24 % pravidelně a 12 % občas), což naznačuje zájem o aktivní podporu komunitních nebo společenských aktivit. Dále se pětina (20 %) respondentů pravidelně účastnila hlasování o participativních projektech, což ukazuje zájem o rozhodování o místních nebo komunitních iniciativách.

Podíl zapojení do členství ve spolcích či neziskových organizacích (NNO) byl rovněž relativně vysoký (12 % pravidelně a 12 % občas). Na druhé straně účast na demonstracích či stávkách, podpisy petic nebo organizace protestních akcí byly nižší – většina respondentů (přes 60 %) uvedla, že se těchto aktivit neúčastnili. Projevy občanské neposlušnosti, jako jsou blokády a bojkoty, se v tomto vzorku respondentů vyskytovaly ještě méně často.

Celkově výsledky ukazují, že respondenti se častěji zapojují do méně konfliktních forem občanské participace, jako je dobrovolnictví, členství v komunitních spolcích nebo hlasování o projektech, zatímco formy, které zahrnují přímou akci, jsou méně obvyklé.

Graf 35 Účast na aktivitách spojených s tématem občanské participace v posledních 12 měsících (N=25)

Znění otázky: „Účastnili jste se v posledních 12 měsících některé z aktivit spojených s tématem občanské participace?“

V otázce, které oblasti či témata považují respondenti za nejdůležitější pro jejich občanskou angažovanost, se ukázalo několik klíčových směrů. Několik respondentů zmínilo kulturu, dobrovolnictví nebo hudbu. Jiní se zaměřili na témata týkající se integrace Ukrajinců v České republice, hledání práce, mentální zdraví, patriotismus, finanční nezávislost a boj proti podvodům. Dalšími oblastmi zájmu byly politika, historie, průmysl, sport a rekreace, stejně jako aktivity spojené s jízdou na kole, přírodou, cestováním a zdravou výživou. Jedna odpověď také zmínila zapojení do diskuzí o veřejných projektech. Na druhé straně, několik respondentů si nebylo jistých nebo nemělo žádné konkrétní téma, do kterého by se aktivně zapojovalo.

Celkově lze říci, že respondenti vyjadřují širokou škálu zájmů, přičemž nejvíce rezonují kulturní a sociální témata spolu s praktickými problémy, kterým čelí.

V navazující otázce, zda respondenti narazili na nějaké překážky během své občanské angažovanosti, uvedla část respondentů, že na žádné problémy nenarazili. Naopak, jiní respondenti popsali různé problémy, které jim jejich občanskou účast komplikují.

Mezi nejčastěji uváděné překážky patří jazyková bariéra, která může bránit komunikaci a zapojení do konkrétních aktivit. Jeden z respondentů například uvedl, že občas naráží na jazykové bariéry v češtině, zatímco jiný poukázal na fakt, že někteří Češi nejsou ochotni komunikovat v angličtině. Dále byly zmíněny osobní či zdravotní problémy (např. finanční potíže, psychické napětí způsobené válkou na Ukrajině a obavami o blízké).

Další respondent uvedl nepříjemnost v podobě davů opilých lidí a kuřáků na veřejných akcích, což jej odradilo od účasti.

Celkově je tedy zřejmé, že nejvýznamnějšími překážkami jsou jazykové bariéry, zdravotní a finanční problémy, a pro některé respondenty také prostředí akcí a veřejných shromáždění.

4 Jak migranti v JMK tráví svůj volný čas a co jim chybí: kvalitativní šetření

Tato tematická analýza je založena na výsledcích 15 rozhovorů s cizinci žijícími v Jihomoravském kraji, především ve městě Brně. Rozhovory byly vedeny s cílem porozumět tomu, jak migranti v tomto regionu tráví svůj volný čas, jaký význam přikládají komunitnímu životu, a jaké faktory ovlivňují jejich zapojení do volnočasových a komunitních aktivit.

Hlavní témata, která byla v rozhovorech zkoumána, zahrnují:

- Význam volnočasových aktivit pro jednotlivce i rodiny migrantů v jejich každodenním životě.
- Zapojení do komunitního života a identifikace důležitých komunit a skupin.
- Překážky v jejich zapojení, jako je jazyková bariéra, omezená nabídka aktivit nebo nedostatečné povědomí o dostupných možnostech.
- Role místních komunit a nevládních organizací při podpoře integrace migrantů a možnosti jejich lepšího zapojení.
- Návrhy na zlepšení nabídky aktivit a způsoby, jak motivovat více migrantů k účasti na kulturních, sportovních a vzdělávacích akcích.
- Podpora migrantů při organizování vlastních projektů a využití rodného jazyka jako prostředku pro aktivní zapojení.

Cílem této analýzy bylo poskytnout detailní vhled do potřeb migrantů v Jihomoravském kraji v oblasti volnočasových a komunitních aktivit. Současně se zaměřujeme na identifikaci klíčových faktorů, které mohou přispět k větší účasti migrantů na těchto aktivitách a podpořit jejich lepší integraci do české společnosti.

4.1 Význam volnočasových aktivit pro cizince v Jihomoravském kraji

První otázka zkoumala, jaké volnočasové aktivity jsou pro participanty a jejich rodiny v současné době nejdůležitější a proč. Z odpovědí vyplývá, že klíčovou roli hrají aktivity spojené s pohybem v přírodě, sportem, kulturními zážitky a budováním vztahů v komunitě. Tyto činnosti nejen podporují fyzické a duševní zdraví participantů, ale zároveň přispívají k jejich integraci do místního prostředí.

Většina participantů zdůraznilo význam trávení času v přírodě, jako jsou procházky, cyklistika nebo návštěvy parků. Tato místa poskytují prostor pro relaxaci. Někteří také zmínili konkrétní lokality, například parky v Brně a Znojmě, které jim umožňují spojit procházky s dalšími aktivitami, jako je například návštěva kaváren nebo zmrzlináren.

Další participantů se zaměřili na aktivity spojené se setkáváním s přáteli a komunitním životem, například návštěvy kaváren, restaurací nebo kulturních akcí. Tyto aktivity jim poskytují příležitosti k navazování vztahů a procvičování českého jazyka. Někteří ocenili možnost komunikace v angličtině, což jim usnadňuje zapojení do společenského života.

Sport a wellness byly často zmiňovány jako prostředek k udržení zdraví a psychické rovnováhy. Podle participantů jsou oblíbené sportovní kurzy, plavání, bouldering nebo aktivity zaměřené na osobní rozvoj, jako jsou workshopy na téma wellbeing. Pro rodiny s dětmi byly zmíněny dětské aktivity v zábavních centrech, jako je BRUNO nebo Bongo.

Kulturní aktivity, jako je návštěva muzeí, hradů, zámků nebo výstav, mají také důležitou roli. Celkově odpovědi ukazují, že volnočasové aktivity pro participanty představují více než jen způsob relaxace. Jsou důležitým nástrojem pro zlepšení jejich zdraví, osobního rozvoje, a především integrace do české společnosti. Přičemž většina participantů uváděla, že Brno a Jihomoravský kraj přitom nabízí široké možnosti, jak tyto potřeby naplnit.

4.2 Význam zapojení do komunitního života a důležité komunity

Druhá otázka zkoumala, jaký význam má pro participanty zapojení do komunitního života v České republice a jaké komunity jsou pro ně důležité. Odpovědi ukázaly rozmanité přístupy k tomuto tématu, od vysoké míry zapojení po méně intenzivní zájem, přičemž komunity hrají významnou roli zejména v oblasti integrace, osobního rozvoje a podpory.

Pro některé participanty je zapojení do komunitního života zásadní, a to natolik, že se tomuto tématu věnují i profesně. Tyto komunity často podporují společenské změny a poskytují prostor pro sdílení hodnot a cílů. Jiní zdůraznili, že komunity, jako jsou mládežnické kluby, pěvecké sbory nebo sportovní týmy, nabízejí kreativní a společenské vyžití. Někteří by se rádi stali součástí komunit, které odpovídají jejich zájmům, jako například turistika, videohry nebo karetní hry, ale zatím o této možnosti příliš nepřemýšleli.

Významnou roli sehrávají komunity zaměřené na integraci cizinců do české společnosti, což zahrnuje aktivity podporující propojení s místními obyvateli i s dalšími cizinci. Mnozí participanty zdůraznili, že tyto komunity usnadňují přizpůsobení novému prostředí a přispívají k pocitu sounáležitosti. Přínosné jsou také komunity zaměřené na specifické zájmy, jako je ochrana životního prostředí, sportovní aktivity, kolektivní nákupy organických potravin nebo společné vaření.

Někteří participanty kladou důraz na komunitní život ve svém blízkém okolí. Sledují například dění ve svém městě nebo městské části, a zapojují se do pomoci sousedům, například prostřednictvím místních chatových skupin. Pro některé je důležité propojení s podobně smýšlejícími lidmi, například liberálně orientovanými vrstevníky.

Odpovědi také ukázaly, že část participantů komunitní život příliš nevyhledává nebo jej nepovažuje za důležitý. Přesto i tito participanté ocenili možnost zapojit se do specifických zájmových skupin, pokud by jim to přineslo nové zkušenosti nebo sociální podporu.

Celkově lze říci, že zapojení do komunitního života je pro mnoho participantů klíčové, a to jak pro jejich integraci, tak pro rozvoj vztahů a sdílení společných zájmů.

4.3 Překážky a změny potřebné k častější účasti na komunitních nebo volnočasových aktivitách

Třetí otázka se zaměřila na identifikaci změn, které by participantům pomohly častěji se zapojit do komunitních nebo volnočasových aktivit. Odpovědi ukázaly, že hlavní překážky zahrnují jazykovou bariéru, nedostatek času, nedostatek financí, a někdy i omezenou dostupnost informací o aktivitách.

Mnoho participantů uvedlo, že jejich volný čas je omezen pracovními a rodinnými povinnostmi, což jim ztěžuje aktivní zapojení do komunitního života. Někteří zmínili, že nedostatek času a energie je hlavní překážkou, přičemž by jim pomohlo, kdyby se jejich blízcí také zajímali o účast na těchto aktivitách.

Další častou překážkou byla jazyková bariéra. Někteří participanté uvedli, že i když pracují na zlepšení češtiny, často narážejí na situace, kdy čeští obyvatelé nekomunikují v angličtině, což omezuje jejich možnosti zapojení. Jiní zmínili potřebu více aktivit zaměřených na jazykovou dostupnost.

Cena samotných volnočasových aktivit byla rovněž identifikována jako klíčový faktor. Někteří participanté uvedli, že nižší finanční náklady nebo dostupné možnosti by jim umožnily častější účast.

Dalším návrhem bylo zlepšení dostupnosti informací o aktivitách, například prostřednictvím lepší propagace na sociálních sítích, pravidelných newsletterů nebo centralizované platformy, kde by bylo možné najít všechny aktivity na jednom místě. Někteří také zdůraznili, že pravidelně konané aktivity, například jednou týdně nebo měsíčně, by usnadnily jejich zapojení, zvláště pokud by byly blízko jejich bydliště.

Jedním z uvedených návrhů bylo vytvoření aktivit, kde by participanté mohli mít jasně definovanou roli, například při vaření nebo organizaci. Tato struktura by mohla pomoci zejména těm, kteří se účastní poprvé, protože by se díky tomu cítili méně izolovaní a zastrasení.

Celkově odpovědi naznačují, že zlepšení přístupnosti, odstranění jazykové bariéry, nižší finanční náklady a lepší informovanost by mohly výrazně přispět k většímu zapojení participantů do komunitních a volnočasových aktivit. Také větší flexibilita v časovém plánování a vytvoření přívětivějších podmínek by hrály důležitou roli v motivaci cizinců ke vstupu do komunitního života.

4.4 Hodnocení podpory místních komunit a nevládních organizací při začlenění migrantů

Čtvrtá otázka se zaměřila na hodnocení podpory, kterou místní komunity a nevládní organizace (NGO) poskytují migrantům při jejich začlenění do společnosti, a na doporučení pro zlepšení této podpory. Odpovědi ukázaly široké spektrum názorů, od pozitivního hodnocení až po identifikaci oblastí, kde je stále prostor pro zlepšení.

Mnoho participantů ocenilo stávající podporu, kterou jim poskytují Centra pro cizince, například v Brně, kde jsou organizovány kurzy češtiny. Tyto aktivity jsou vnímány jako velmi přínosné, protože pomáhají překonávat jazykovou bariéru a usnadňují jejich integraci do majoritní společnosti. Někteří však zdůraznili, že podpora není vždy dostatečně viditelná, a navrhli lepší propagaci aktivit a informování migrantů prostřednictvím webových stránek, kalendářů nebo sociálních médií.

Další respondenti vyjádřili nespokojenost s nedostatkem specifických aktivit zaměřených na jejich potřeby. Uvítali by například větší zapojení anglicky mluvících skupin nebo více událostí zaměřených na integraci Ukrajinců. Někteří také zmínili potřebu terénních služeb, zejména pro děti a mládež.

Problémem se ukázal být nedostatek koordinace mezi organizacemi a omezená dostupnost informací o jejich aktivitách. Někteří participanté navrhli vytvoření centralizovaného systému pro sdílení informací, což by migrantům usnadnilo přístup k nabízeným službám. Bylo také zdůrazněno, že pořádání aktivit o víkendech by mohlo zvýšit účast, protože mnoho lidí nemá během týdne volný čas.

Někteří participanté zmínili, že se s podporou NGO příliš nesetkávají nebo že nejsou součástí komunit, které by tyto služby využívaly. Jiní vnímali jako problém společenské bariéry, jako je xenofobie a rasismus, a navrhovali aktivnější zapojení organizací do boje proti těmto jevům.

Celkově odpovědi ukázaly, že podpora místních komunit a NGO je v mnoha ohledech vnímána pozitivně, ale zároveň existuje prostor pro zlepšení v oblasti informovanosti, dostupnosti služeb a většího zaměření na potřeby specifických skupin migrantů. Vytvoření centralizovaných informačních platforem a rozšíření nabídky aktivit by mohlo významně přispět k lepší integraci migrantů do společnosti.

4.5 Význam možnosti komunikovat v rodném jazyce při zapojení do komunitních aktivit

Další otázka zkoumala, jak důležitá je pro participanty možnost komunikovat v rodném jazyce při zapojení do komunitních aktivit. Odpovědi ukázaly různé postoje, od nízké důležitosti až po významnou roli rodného jazyka, přičemž preference závisí na individuálních potřebách a úrovni jazykových dovedností v češtině nebo angličtině.

Někteří participanté uvedli, že komunikace v rodném jazyce pro ně není důležitá, protože vnímají přínos komunikace v češtině jako prostředku k integraci a zdokonalování jazykových dovedností. Někteří tuto praxi dokonce preferují, protože jim pomáhá lépe se přizpůsobit českému prostředí. Jiní zmínili, že angličtina je

dostatečnou alternativou k rodnému jazyku, protože jim usnadňuje účast na aktivitách a propojení s komunitou.

Na druhé straně někteří participanti vyjádřili, že možnost komunikace v rodném jazyce je důležitá, protože ne vše je snadno pochopitelné v cizím jazyce, a to zejména při komplexnějších diskusích nebo organizaci aktivit. Tato možnost je vnímána jako způsob, jak snížit stres a překonat jazykové bariéry, které mohou bránit plné účasti.

Odpovědi také ukázaly, že význam rodného jazyka může být ovlivněn úrovní jazykových dovedností v češtině. Ti, kteří dosáhli pokročilejší úrovně (např. B1/B2), považují komunikaci v rodném jazyce za méně důležitou, zatímco začátečníci tuto možnost oceňují více. Jeden z participantů vyjádřil, že komunikace v rodném jazyce je výhodná zejména pro první kontakt s komunitou, ale postupně se snaží přecházet na češtinu nebo angličtinu.

Celkově odpovědi naznačují, že důležitost komunikace v rodném jazyce závisí na individuálních preferencích, jazykových schopnostech a cílech participantů. Zatímco někteří preferují využívat češtinu nebo angličtinu jako prostředek integrace, jiní oceňují možnost rodného jazyka jako nástroj usnadnění a lepšího porozumění. Pro organizátory komunitních aktivit by bylo přínosné nabízet flexibilitu v komunikaci a zohledňovat jazykovou diverzitu účastníků.

4.6 Chybějící volnočasové aktivity a komunitní akce

Šestá otázka zkoumala, jaké volnočasové aktivity nebo komunitní akce by si participanti přáli mít dostupné, ale v současné době jim chybí. Odpovědi ukázaly různé preference, od specifických aktivit zaměřených na relaxaci a kreativitu až po sociálně orientované projekty.

Někteří participanti vyjádřili zájem o aktivity spojené s přírodou, jako jsou organizované výlety do přírody, túry nebo průvodcované cesty do lesů a hor. Tento typ aktivit by jim umožnil lépe poznat Českou republiku, ale někteří uvedli, že bariérou je nedostatek anglicky mluvících průvodců nebo možností. Další návrhy zahrnovaly kurzy zaměřené na malování a meditaci, které by mohly sloužit jako forma relaxace a osobního rozvoje.

Sociální interakce a komunitní aktivity byly také často zmiňovány. Někteří participanti by uvítali neformální workshopy o životě v České republice, zaměřené na integraci migrantů, nebo společenská setkání, kde by se migranti mohli setkávat a sdílet své zkušenosti. Jiní navrhli organizaci akcí zaměřených na deskové hry, které by byly vhodné i pro ty, kdo nemluví česky, což by vytvořilo prostor pro mezinárodní a jazykově rozmanité prostředí.

Kulturní aktivity, jako je sborový zpěv nebo koncerty, byly dalším častým přáním. Někteří participanti také vyjádřili zájem o vznik komunitních zahrad v Brně, kde by mohli dobrovolně přispívat k udržitelnosti, přičemž produkce by byla darována potřebným. Tato aktivita byla vnímána nejen jako způsob trávení volného času, ale také jako prostředek k rozvoji komunitního ducha a solidarity.

Část participantů uvedla, že aktuálně žádné další aktivity nepotřebuje nebo se do nich neplánuje zapojit.

Celkově odpovědi ukazují, že participanté hledají aktivity, které by jim pomohly propojit se s přírodou, rozvíjet jejich dovednosti, nebo umožnily budovat vztahy v komunitě. Současná nabídka aktivit by mohla být rozšířena o více možností zaměřených na anglicky mluvící prostředí, udržitelnost a kreativní činnosti.

4.7 Hlavní důvody, proč se někteří migranti nezapojují do komunitního života

Sedmá otázka se zaměřila na identifikaci hlavních důvodů, které brání některým migrantům v zapojení do komunitního života. Odpovědi naznačily, že klíčové překážky zahrnují jazykovou bariéru, nedostatek času a energie, obtížné hledání vhodných příležitostí, a v některých případech i sociální a kulturní faktory.

Nejčastěji uváděnou překážkou byla jazyková bariéra, která migrantům ztěžuje navazování kontaktů a zapojení do aktivit. Někteří participanté uvedli, že absence anglicky mluvících prostředí nebo aktivit, které by nevyžadovaly pokročilou znalost češtiny, je pro ně hlavní bariérou. Mnozí také zmínili, že se obávají zapojit právě kvůli své nedostatečné jazykové dovednosti.

Dalším významným faktorem je nedostatek času, energie a motivace. Pracovní povinnosti, rodinné závazky a obecný nedostatek volného času způsobují, že účast na komunitním životě je pro mnoho migrantů obtížně dosažitelná. Někteří uvedli, že prioritizace osobních a profesních cílů omezuje jejich možnosti zapojit se do komunitních aktivit.

Sociální faktory, jako jsou předsudky a pocit nepatřičnosti, rovněž hrají roli. Někteří participanté vyjádřili, že česká společnost je méně otevřená než jiné země, což může vytvářet bariéry pro integraci migrantů. Někteří také zmínili strach z odmítnutí nebo nedostatečné podpory, což je odrazuje od účasti na aktivitách.

Další zmíněné překážky zahrnují obtíže při hledání relevantních a zajímavých aktivit. Nedostatečné povědomí o existujících příležitostech nebo absence přímého kontaktu s někým, kdo by aktivity doporučil, přispívají k jejich nízké účasti. Někteří participanté také poukázali na to, že migranti často dávají přednost interakci v rámci svých uzavřených sociálních bublin.

Odpovědi ukazují, že odstranění jazykových bariér, zlepšení propagace aktivit a vytvoření inkluzivního prostředí by mohly významně přispět k vyšší účasti migrantů na komunitním životě. Organizace a komunity by mohly také těžit z cílených strategií zaměřených na začleňování migrantů a překonávání sociálních a kulturních bariér.

4.8 Motivace migrantů k účasti na kulturních, sportovních nebo vzdělávacích akcích

Osmá otázka se zaměřila na identifikaci způsobů, jak motivovat více migrantů k účasti na kulturních, sportovních nebo vzdělávacích akcích. Odpovědi ukázaly několik klíčových přístupů, jak zvýšit jejich zájem a zapojení, včetně zlepšení propagace, snížení bariér a vytvoření inkluzivního prostředí.

Jedním z hlavních návrhů bylo zvýšení dostupnosti informací o těchto akcích. Participanti zdůraznili význam lepší propagace prostřednictvím sociálních sítí, komunit migrantů nebo osobních doporučení. Překlad informací do angličtiny a dalších jazyků byl rovněž vnímán jako klíčový krok k zapojení širšího spektra migrantů.

Finanční dostupnost byla dalším důležitým faktorem. Mnozí participanti uvedli, že akce by měly být buď bezplatné, nebo finančně dostupné, což by odstranilo jednu z hlavních bariér účasti. Současně bylo navrženo, aby organizátoři zajistili péči o děti a občerstvení, což by usnadnilo zapojení rodin.

Další návrhy zahrnovaly podporu jazykové inkluze. Organizování akcí s možností komunikace v angličtině nebo jiných běžně používaných jazycích by podle participantů výrazně zlepšilo přístupnost. Rovněž bylo doporučeno nabídnout migrantům příležitost zlepšit své jazykové dovednosti, například prostřednictvím jazykových kurzů propojených s komunitními aktivitami.

Pocit přijetí a inkluze byl rovněž často zmiňován. Participanti zdůraznili význam vytvoření prostředí, kde se migranti cítí vítáni a respektováni, bez ohledu na jejich původ. Zmíněno bylo i začlenění místních obyvatel a migrantů do společných akcí, což by mohlo přispět k budování vztahů a překonávání kulturních bariér.

Organizování akcí, kde by se mohli setkávat lidé stejného původu, bylo vnímáno jako způsob, jak zmírnit sociální izolaci a motivovat migranty k účasti. Tato strategie by mohla být efektivní zejména pro nově příchozí, kteří hledají první kontakty v novém prostředí.

Celkově odpovědi naznačují, že klíčovými faktory pro zvýšení účasti migrantů jsou zlepšení informovanosti, finanční dostupnost, jazyková inkluze a vytváření prostředí, kde se cítí vítáni. Tyto kroky by mohly významně přispět k jejich většímu zapojení do kulturního, sportovního a vzdělávacího života.

4.9 Forma podpory při organizování vlastních komunitních aktivit nebo projektů

Poslední otázka se zaměřila na formy podpory, které by participantům nejvíce pomohly při organizování vlastních komunitních aktivit nebo projektů. Odpovědi odhalily širokou škálu potřeb, včetně praktických, materiálních a sociálních aspektů.

Mnozí participanti zdůraznili potřebu praktické podpory ve formě manuálů, checklistů nebo poradenství. Tyto nástroje by jim pomohly lépe porozumět organizačním procesům a zajistit hladký průběh aktivit. Někteří zmínili také

důležitost dostupnosti osoby, která by poskytovala průběžnou podporu, například při řešení jazykové bariéry nebo právních a administrativních otázek.

Finanční podpora byla rovněž často zmiňovaná jako klíčový prvek. Participantů uvedli, že materiální a finanční zajištění je nezbytné pro realizaci vlastních projektů, zejména pokud jde o větší akce vyžadující zdroje.

Další důležitý aspekt spočíval ve vytvoření komunitní základny nebo sítě kontaktů. Někteří participantů uvedli, že by jim pomohlo vědomí, že existuje skupina lidí, kteří mají o jejich projekt zájem a jsou ochotni se zapojit. Rovněž by uvítali rady a pomoc od zkušenějších organizátorů, kteří již mají s podobnými aktivitami zkušenosti.

Část participantů však vyjádřila nezájem o organizaci vlastních aktivit, buď z důvodu introverze, nebo proto, že se necítí jako součást komunity. Tito respondenti by pravděpodobně ocenili spíše podporu v rámci účasti na již existujících aktivitách než jejich organizaci.

Odpovědi ukazují, že poskytování praktických nástrojů, finanční podpory, jazykové pomoci a možností navázání kontaktů by mohlo významně usnadnit organizování komunitních aktivit pro migranty. Současně by bylo užitečné rozlišovat mezi těmi, kteří mají zájem o aktivní organizaci, a těmi, kteří preferují jiné formy zapojení do komunitního života.

5 Seznam obrázků a grafů

Obrázky

Obrázek 1 Země původu respondentů	15
Obrázek 2 Současné místo pobytu respondentů	16

Grafy

Graf 1 Vývoj počtu cizinců ve třech krajích s nejvyšším počtem cizinců, v letech 2019 až 2023 (k 31. 12.)	6
Graf 2 Vývoj počtu cizinců v Brně a Jihomoravském kraji, v letech 2019 až 2023 (k 31. 12.)	7
Graf 3 Vývoj počtu cizinců ze zemí EU a mimo EU v JMK v letech 2019 až 2023 (k 31. 12.)	8
Graf 4 Vývoj počtu cizinců v Brně v letech 2013 až 2023 (k 31. 12.)	8
Graf 5 Vývoj počtu cizinců v Brně dle typu pobytu v letech 2020 až 2024	9
Graf 6 Věková pyramida cizinců v městě Brně v roce 2023	10
Graf 7 Respondenti dle pohlaví (N=93)	13
Graf 8 Doba života v České republice (N=93)	13
Graf 9 Věková struktura respondentů	14
Graf 10 Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů (N=93)	16
Graf 11 Současné pracovní zařazení respondentů (N=93)	17
Graf 12 Současná rodinná situace respondentů (N=93)	18
Graf 13 Péče o blízkou osobu u respondentů	19
Graf 14 Znalost češtiny u respondentů	20
Graf 15 Frekvence používání češtiny u respondentů	21
Graf 16 Celkový podíl denně stráveného času volnočasovými aktivitami (N=93)	22
Graf 17 Podíl věnovaného volného času k získávání informací a používáním IT technologií (N=93)	23
Graf 18 Podíl věnovaného volného času aktivitám souvisejícími s humanitními vědami (N=93)	24
Graf 19 Podíl věnovaného volného času aktivitám souvisejícím s jazykem a literaturou (N=93)	26
Graf 20 Podíl věnovaného volného času aktivitám zaměřeným technologicky (N=93)	27
Graf 21 Podíl věnovaného volného času péči o domov (N=93)	28
Graf 22 Podíl věnovaného volného času kultuře a umění (N=93)	29
Graf 23 Podíl věnovaného volného času sebezpečí, seberozvoji a vzdělávání (N=93)	30
Graf 24 Podíl věnovaného volného času sportu a hrám (N=93)	31
Graf 25 Podíl věnovaného volného času společenským aktivitám (N=93)	33
Graf 26 Podíl způsobu získávání informací o veřejných akcích (N=93)	34
Graf 27 Překážky, které brání migrantům v JMK trávit volný čas, jak by chtěli (N=93)	35
Graf 28 Podíl věnovaného volného času cestování (N=93)	36
Graf 29 Navštěvování dětí participantů volnočasových kroužků (N=38)	37

Graf 30 Členství v (i neformálním) komunitě v České republice (N=93)	39
Graf 31 Podíl aktivního a pasivního členství v (i neformálním) komunitě v České republice (N=25)	39
Graf 32 Typ komunity (N=25)	40
Graf 33 Spokojenost s mírou zapojení v komunitách (N=25)	41
Graf 34 Náзор na pořádání interkulturní/inkluzivní akcí za účelem lepšího poznání místních migranty (N=25)	41
Graf 35 Účast na aktivitách spojených s tématem občanské participace v posledních 12 měsících (N=25)	43